

Bewegen en spelen kan overal

Plan en programma over bewegen en spelen

Gemeente Nijkerk, april 2024



Inhoudsopgave

Programma Bewegen en spelen	3
1. Inleiding	10
1.1 Aanleiding	10
1.2 Doel	10
1.3 Voor wie doen we het	11
1.4 Dit plan.....	12
2. Er is ruimte voor spelen en bewegen	14
2.1 De gemeente als eigenaar en beheerder	14
2.2 Bewegen en spelen kan overal	15
2.3 Vrije speel- en beweegruimte: op straat en in het groen.....	16
2.4 Kleine en grote speel- en beweegplekken	18
2.5 Initiatieven uit de samenleving	20
2.6 Communicatie en participatie	21
3. Onze beweeg- en speelplekken zijn er voor iedereen	23
3.1 Inclusieve speel- en beweegcultuur	23
3.2 Spelen en bewegen is voor alle leeftijden	24
3.3 Specifiek aandacht voor (urban) sport	28
3.4 Klimaat en duurzaamheid	30
4. Uitgaven en middelen	32

Bijlagen

- Bijlage 1: (Beleids)kaders
- Bijlage 2: Onderzoeken en participatie
- Bijlage 3: Spreiding speelplekken 250 actieradius
- Bijlage 4: Speelbuurten
- Bijlage 5: Plan skatebaan en pumptrack
- Bijlage 6: Renovatie en kosten
- Bijlage 7: Verloop voorziening

Programma Bewegen en spelen

De huidige speel- en beweegplekken zijn met name ingericht voor kinderen in de leeftijd 0-6 jaar. De gemeente renoveert een aantal speelplekken zodat deze aansluiten bij een bredere doelgroep. Het college stelt twee varianten voor:

1. Variant "Basis voor een beweegvriendelijke openbare ruimte". De gemeente renoveert een aantal speelplekken en houdt bij deze renovatie rekening met de beweegvriendelijke openbare ruimte. De totale kosten van deze variant bedragen: €743.000. De gemeente bekostigt de aanpassingen uit de voorziening beheerplan speelterreinen.
2. Variant "Onze beweeg- en speelplekken zijn er voor iedereen". Bij deze variant gaat de gemeente uit van een upgrade van het aanbod. De gemeente kiest ervoor om een aantal speel- en sportplekken te renoveren naar de wensen anno "nu". Dit betekent bijvoorbeeld dat de gemeente inzet op een upgrade van de skatebaan in Corlaer-park, een pumtrack realiseert en een urbanpark realiseert in Paasbos. De extra kosten van deze variant bedragen €1.492.000. Het benodigde extra krediet wordt integraal meegewogen bij het opstellen van het meerjaren investeringsprogramma (MIP).

De gemeente heeft een responsieve rol bij initiatieven zoals een beweegpark bij De Slag, beweegtuinen, bijvoorbeeld bij Luxool, Fortius en Corlaer, en bewegen en ontmoeten op bedrijventerreinen. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de financiering en inzet. De gemeente kan randvoorwaarden stellen en toetst op de certificering van toestellen en de veiligheid (WAS2023).

VARIANT 1: Basis voor een beweegvriendelijke openbare ruimte.

De gemeente:

1. Renoveert in de periode 2025-2030 12 speel- en sportplekken.
2. Vormt 11 speelplekken om.
3. Voert in 2026 groot onderhoud uit aan de buurtspeelplek Van Oldenbarneveldtstraat (wijkaanpak).
4. Voert in 2025 groot onderhoud uit aan de skatebaan in Corlaer-park. Dit bestaat uit het vervangen van toestellen en herstel van de huidige ondergrond.
5. Renoveert in 2028 de Speelplek Middelaarseweg (de half-pipe in Hoevelaken).
6. Renoveert in 2028 toestellen winkelcentrum Paasbos.

VARIANT 2: Onze beweeg- en speelplekken zijn er voor iedereen.

De gemeente:

1. Renoveert in de periode 2025-2030 12 speel- en sportplekken.
2. Vormt 11 speelplekken om.
3. **Realiseert een upgrade buurtspeelplek Van Oldenbarneveldtstraat.**
4. **Vervangt in 2025 de skatebaan in Corlaer-park.** De skatebaan voldoet weer aan wensen van jongeren, avonturiers, chillers, sociale en individuele bewegers en past in de huidige tijd.
5. **Vervangt de half-pipe op de speelplek aan de Middelaarseweg Hoevelaken.** Opnemen in wijkontwikkeling Klaarwater.
6. **Realiseert een urbanpark inclusief klimmuur in de wijk Paasbos.** Opnemen in ontwikkeling Paasbos.
7. **Realiseert een pumtrackbaan.**



Het programma Bewegen en spelen

Deze samenvatting bevat een tabel met de afspraken die in dit plan zijn beschreven. Deze afspraken vormen het programma¹ voor bewegen en spelen in de openbare ruimte. Het programma omvat de volgende kolommen:

- Doel en strategie: aansluiting met strategische kaders uit de Visie beheer openbare ruimte.
- Actie: Hoe de gemeente daaraan uitvoering geeft.
- Monitoren: Hoe de gemeente het doel monitort.
- Rol: Welke rol de gemeente voor zichzelf ziet. De gemeente hanteert hiervoor de rolverdeling volgens de concept participatie visie: de rechtmatige overheid, presterende overheid, samenwerkende overheid en responsieve overheid. Deze rollen zijn in bijlage 2 toegelicht.

¹ Een programma is een verzameling (tijdelijke) inspanningen om meerdere doelen te bereiken.



Strategie	Actie	Monitoren	Rol
DOEL: de wijken zijn vitaal, leefbaar en er is ruimte voor spelen en bewegen.			
Rekening houden met de uitgangspunten van de inclusieve beweegvriendelijke openbare ruimte.	1. De gemeente ontwerpt met de eindgebruiker in gedachten. Hiervoor verbindt de gemeente verschillende disciplines: sociaal, vakspecialisten, stedenbouwkundigen, projecten, beheer en sport. 2. Er zijn formele en informele speelplekken. De gemeente wisselt een natuurlijke inrichting (natuurlijk spelen) en speel- en beweegtoestellen af. 3. De gemeente neemt de groene speelruimte op in de groenstructuur (programma groen). 4. De gemeente houdt bij de voorbereiding van ruimtelijke ontwikkelingen rekening met multifunctionele beweeg- ontmoetings- speel- en sportplekken. De gemeente gebruikt hiervoor de criteria uit de BVO-scan. Rapportages en verslagen worden (integraal) gedeeld. 5. De gemeente steunt activiteiten en tijdelijke inrichting.	De gemeente nodigt inwoners uit voor een inclusieve wijkscan (drie wijken). Adviescommissie omgevingskwaliteit (AOK) toetst ruimtelijke plannen.	Presterende overheid Responsieve overheid
Speelruimten zijn levendig en zoveel mogelijk openbaar.	1. De gemeente is voorstander van samenwerking met verenigingen, scholen en andere organisaties. 2. De gemeente legt afspraken vast.	Aantal en afweging van initiatieven die in behandeling zijn genomen.	Samenwerkende overheid Responsieve overheid



De gemeente zet in op maatschappelijke participatie.	1. De gemeente betreft doelgroepen actief bij de voorbereiding van een renovatie of inrichting. 2. Inwoners krijgen de ruimte om verdergaande invloed te hebben op de faciliteiten in hun wijk. 3. De gemeente voert regelmatig een opschoon-actie uit en verwijdt dan particuliere toestellen.	De gemeente evalueert de planvoorbereiding.	Samenwerkende overheid Responsieve overheid
De speelterreinen en sportvoorzieningen worden indien nodig uitgebreid en aantrekkelijk gemaakt en er is een goede spreiding over de gemeente.	1. De gemeente houdt vast aan grote en kleine speel- en sportplekken. 2. De gemeente monitort de spreiding van speelplekken op basis van de actieradius 250 meter en het principe van de speelbuurt. 3. De gemeente legt deze normen in het omgevingsplan vast. 4. Per kern is één goede wijk-overstijgende voorziening voor jongeren (zoals chillers, avonturiers, explorers). 5. De gemeente zorgt ervoor dat er in elke kern een (overdekte) ontmoetingsplek is. 6. De gemeente vervangt de JOP in Nijkerkerveen. 7. De gemeente bereidt de faciliteiten voor volwassenen en senioren uit. 8. Daar waar het kan vormt de gemeente een aantal speelplekken om. In totaal gaat het om 11 speelplekken (bijlage 6).	De gemeente toets de spreiding aan de hand van de cirkelkaart en speelbuurt.	Presterende overheid
DOEL: de openbare ruimte is er voor iedereen en fungeert als een ontmoetingsruimte in de buurt.			
Bij de planvorming en inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met verschillende doelgroepen, waaronder senioren, jongeren, kinderen en minder validen.	1. De gemeente houdt zich bij de voorbereiding van projecten aan de Richtlijn Toegankelijkheid van het CROW. 2. De gemeente houdt rekening met tips die beschikbaar zijn over de inrichten van een inclusieve beweegvriendelijke openbare ruimte. 3. De gemeente onderzoekt de toegankelijkheid van speelplekken in de openbare ruimte.	De gemeente nodigt inwoners uit voor een inclusieve wijkscan (drie wijken).	Rechtmatige overheid Presterende overheid Samenwerkende overheid



	- De gemeente weegt de resultaten van een toegankelijkheidsonderzoek mee bij de actualisatie van de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) en andere plannen. - De gemeente voert maatregelen in de categorie “kleine moeite, groot plezier” op een korte termijn uit en stelt hiervoor een budget beschikbaar. - De gemeente neemt grotere aanpassingen op in een programma. - De gemeente organiseert samen met Nijkerk sportief en gezond en Jeugd- en jongerenwerk een samen-buitenspeeldag en andere activiteiten die bijdragen aan een inclusieve samenleving.		
Iedere kern heeft een passende accommodatie waarin ruimte wordt geboden voor maatschappelijke en culturele activiteiten.	De gemeente inventariseert mogelijkheden voor een jongerencentrum in Nijkerkerveen.	Evaluatie van de planvoorbereiding Baggelaar.	Presterende overheid
In het programma en planvorming is aandacht voor duurzaam, natuurlijk, efficiënt en multifunctioneel gebruik van speelruimten.	- De gemeente houdt vast aan een afwisselend assortiment toestellen van verschillende materialen (kunststof, hout en staal). - Houten toestellen zijn voorzien van kunststof of stalen grondpalen. - De gemeente realiseert schaduw op speelplekken waar dit kan en behoefte is.	De gemeente evalueert de uitvoering van de acties.	Presterende overheid
DOEL: de leefomgeving is schoon, heel en veilig.			
De gemeente houdt zich aan wettelijke afspraken	- De gemeente houdt zich aan de WAS2023. Dit houdt onder andere in dat: - De gemeente een beheerplan heeft. - De gemeente toestellen volgens dit plan controleert en inspecteert. - De gemeente de toestellen goed onderhoudt. - De gemeente activiteiten bijhoudt in een actueel logboek.	De gemeente toets op beschikbaarheid van documenten en controleert het ABS.	Rechtmatige overheid



	e. De gemeente zorgt voor een juiste installatie en montage bij (elke) plaatsing of deze controleert. f. Voldoet een toestel niet meer aan de veiligheidsvoorschriften, dan wordt deze verzegeld of verwijderd.		
• De kwaliteit van de kernen, landschappen en het beheer en onderhoud wordt gewaarborgd en zoveel mogelijk versterkt, om goed op de verwachte groei te kunnen inspelen. • De speelterreinen en sportvoorzieningen worden indien nodig uitgebreid en aantrekkelijk gemaakt en er is een goede spreiding over de gemeente. • De gemeente houdt rekening met verschillende doelgroepen. • Oude speelterreinen worden gerenoveerd naar spelen anno “nu”, bijvoorbeeld met looproutes, beweegpleinen en (lichte) speeltoestellen. • Renovatie van intensief gebruikte trapvelden.²	2. De gemeente Nijkerk realiseert variant twee: Onze beweeg- en speelplekken zijn er voor iedereen. De gemeente: a. Renoveert 12 speel- en sportplekken (bijlage 6). Hiervan zijn minimaal twee trapvelden. b. Stelt extra krediet van €1.492.000 beschikbaar voor de upgrade van de skatebaan Corlaer-park, realisatie van een urbanpark in Paasbos, vervangen van de half-pipe speelplek Middelaarseweg, realisatie upgrade buurtspeelplek Van Oldenbarneveldstraat en realisatie van een pumptrackbaan. c. Stemt in met de exploitatie voor variant twee en het verloop van de voorziening (bijlage 6 en 7). d. Responsieve rol bij initiatieven zoals: een beweegpark bij De Slag, beweegtuinen, bijvoorbeeld bij Luxool, Fortius en Corlaer en bewegen en ontmoeten op bedrijventerreinen. 3. In de gemeente liggen twee QR-fit routes. De gemeente evalueert de ervaringen en besluit of meer routes gewenst zijn. 4. De gemeente houdt aandacht voor het dagelijks onderhoud en de inrichting (gaten dichten, grasmat en extra bankjes / ontmoetingsplekken).	De gemeente monitort de voortgang van de uitvoering. De gemeente controleert het ABS. De gemeente monitort in 2030 de begroting voor het onderhoud van de speelterreinen sluitend is.	Rechtmatige overheid Responsieve overheid

² Deze doelstelling is gewijzigd ten opzichte van de Visie beheer openbare ruimte. De gemeente investeert niet in kunstgras maar wel op renovatie van de (gras)velden en ontmoetingsplek.



De gemeente werkt volgens het principe van assetmanagement.	1. De gemeente werkt het logboek bij zodat informatie beter bruikbaar is voor het maken van afwegingen en evaluaties.	De gemeente controleert het ABS.	Rechtmatige overheid
--	---	----------------------------------	----------------------



1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Nijkerk vindt het belangrijk dat er voldoende ruimte is om te bewegen en spelen. In dit plan “Bewegen en spelen kan overal” en het programma schenkt de gemeente aandacht aan het belang van Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS) in de openbare ruimte. Daarnaast gaat het specifiek over de faciliteiten die de gemeente daarvoor inricht.

De huidige ambitie voor de buitenspeelruimte is vastgelegd in het Handboek groen van de gemeente Nijkerk 2003, het Speelruimteplan 2005 en het beheerplan Speelvoorzieningen 2012. Het beheerplan uit 2012 is geëvalueerd. Deze evaluatie is in bijlage 1 omschreven. Dit plan is aan actualisatie toe. Dit wordt ook bevestigd in de Visie beheer openbare ruimte die de gemeente Nijkerk in 2020 heeft vastgesteld. Hier zijn drie redenen voor:

1. Vanuit het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen 2023 en bedrijfsvoering is de gemeente verplicht om een actueel plan te hebben. Dit is op dit moment niet het geval.
2. Het huidige ambitie sluit onvoldoende aan op landelijke ontwikkelingen en de wensen van onze inwoners.
3. De omgevingswet is aangenomen. Dit heeft tot gevolg dat de gemeente ambities vertaalt naar programma's, de omgevingsvisie en het -plan.

Daarnaast geeft het college met dit plan invulling een toezegging en afspraak:

- De realisatie van een pumptrackbaan (LTA T691, datum: 23-6-2022): “Wethouder Windhouwer zegt toe om de oproep voor een pumptrackbaan mee te nemen bij het opstellen van het speelruimteplan en het gesprek dat daarover met het burgerinitiatief ‘urban sports’ plaatsvindt; als het speelruimteplan eind 2022 aan de raad wordt voorgelegd komt er een voorstel over mogelijke realisatie van een pumptrackbaan.”
- Afspraken volgens het burgerinitiatief urban sports (LTA O609, datum: 14-6-2021): “Zie raadsinformatiebrief van 12 januari 2022. Urban sports zal o.a. worden meegenomen in de gebiedsontwikkeling van Paasbos, het speelruimteplan en de nieuwe sportnota.”

1.2 Doel

Bewegen en spelen in de openbare ruimte sluit aan op ambities uit het sociaal domein en op gebied van integrale veiligheid. Buiten zijn, bewegen en spelen is namelijk gezond en het draagt bij aan het welbevinden van inwoners van de gemeente. In het leefstijlakkkoord (2021 – 2023) is dit als volgt verwoord: “Met het Sport- en Beweegakkoord willen we bereiken dat meer mensen vaker bewegen. Samen met de acties vanuit het Leefstijlakkkoord moet het ertoe leiden dat in 2030 minder mensen overgewicht hebben.” Het leefstijlakkkoord is vervolgens verbonden met het sport- en beweegakkoord. Deze is in 2023 geactualiseerd. Daar wordt ook de verbinding gelegd met Jongeren op Gezond Gewicht, het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) en de Nijkerkse Inclusie Agenda. Doelen voor sporten en bewegen zijn in deze plannen en akkoorden vastgelegd. Dit plan en het programma voor spelen en bewegen in de openbare ruimte bouwt voort op de uitgangspunten van een inclusieve beweegvriendelijke openbare ruimte.

De ambities uit deze plannen en de visie beheer openbare ruimte zijn vertaald naar drie doelen. In dit plan “Bewegen en spelen kan overal” zijn deze doelen verder concreet gemaakt en staat verwoord



wat de gemeente doet om deze doelen te bereiken. Dit is beschreven in het programma Bewegen en spelen.

1. De wijken zijn vitaal, leefbaar en **er is ruimte voor spelen en bewegen**. Bewegen en spelen kan overal en ieder kan zijn of haar wensen inbrengen.
2. De **openbare ruimte is er voor iedereen** en fungeert als een ontmoetingsruimte in de buurt. Het is belangrijk dat iedereen zich welkom voelt en voorzieningen voor iedereen toegankelijk zijn.
3. De leefomgeving is schoon, heel en **veilig**.

Randvoorwaarde ambitie past binnen beschikbare budgetten

Als randvoorwaarde geldt dat voortvloeiende investeringen en het uitvoeren van onderhoud binnen de huidige beschikbare budgetten passen. Uitbreiden van de ambitie kan tot gevolg hebben dat de gemeente moet zoeken naar creatieve oplossingen om deze alsnog in te passen.

1.3 Voor wie doen we het

Bij de inrichting en renovatie van speelplekken houdt de gemeente rekening met wensen van verschillende doelgroepen. De gemeente heeft deze wensen op verschillende momenten onderzocht (bijlage 2). Hierbij is vooral vastgehouden aan de leeftijdsafhankelijke wensen. De gemeente heeft hiervoor de volgende indeling aangehouden:

- Kinderen tussen 0 en 12 jaar.
- Jongeren tussen 10 en 18 jaar.
- Volwassenen en senioren.

Naast deze indeling houdt de gemeente rekening met het gebruik en interesses van een bepaalde leeftijdsonafhankelijke groep. Bijvoorbeeld: Het kan zijn dat een speelplek niet door kinderen wordt gebruikt, maar wel een belangrijke ontmoetingsplek is voor de jongeren of volwassenen in de buurt. De gemeente heeft een aantal groepen onderscheiden. Deze staan in kader 1 omschreven.

Kader 1: speel- en beweegprofielen.

Speeltuiners

Speeltuiners gaan meestal naar de(zelfde) formele speelplek(ken) in de buurt. Dit kunnen (jonge) kinderen zijn, jongeren die op schommels hangen, ouders, opa en oma die op de kinderen passen. De gemeente steunt de speeltuiners door de speelruimten in te richten als ontmoetingsplek en een gevarieerd aanbod aan toestellen. De plekken zijn inclusief, aantrekkelijk voor verschillende spellen, klimaatbestendig en toegankelijk voor mensen die een handicap hebben.

Explorers

Explorers gaan op onderzoek uit. Ze ravotten, ontdekken en spelen in een natuurlijke omgeving. De gemeente steunt de explorers door natuurlijk spelen, toestellen waar ze doorheen kunnen kruipen, (klim)bomen, hoogteverschillen, veilig struikgewas, verschillende plekken waar je naartoe kunt en natuurlijke omgeving (zand, gras, water). Explorers gaan ook in de stad op onderzoek uit. Een spannende omgeving met speel- en beweegaanleidingen, daar valt wat te ontdekken en maak je een explorer blij mee.



Sociale bewegers

Sociale bewegers gaan het liefst samen. Ze ontmoeten elkaar voor een beweeguurtje op het beweegplein of doen aan teamsporten zoals volleybal, voetbal of jeu de boules. De gemeente steunt deze bewegers door ruimte in te richten waar sociale bewegers hun spel kunnen spelen. Een bankje of plek om na afloop koffie te drinken mag op deze plek niet ontbreken.

Individuele bewegers

Er zijn ongeveer 6.200 ongeorganiseerde individuele bewegers (bijvoorbeeld hardlopen, wandelen en wielrennen) en dat aantal stijgt tot ongeveer 7.600 in 2040. Individuele bewegers gaan het liefst alleen. Zij gebruiken faciliteiten zoals een beweegplein als onderdeel van hun training of hardlooperoute. De gemeente steunt deze bewegers door deze faciliteiten aan te leggen in een veilige beschutte omgeving. Een sport- of beweegroute die je per app of in de openbare ruimte kunt volgen kan voor deze bewegers interessant zijn. Het kan onderdeel uitmaken van een individueel trainingsprogramma.

Rustzoekers

Rustzoekers willen gewoon ergens rustig kunnen zijn, vissen, mediteren, ontspannen, rondkijken in de natuur of in de wijk. De gemeente steunt rustzoekers door rustige, veilige en beschutte plekken in te richten. Een plek waar ze niet direct gestoord worden door andere doelgroepen zoals avonturiers of sociale bewegers.

Avonturiers

Avonturiers houden van avontuur en snelheid. Denk hierbij aan urban sports zoals skaten, klimmen, freerunnen of pumptrack. Het is de avonturier niet snel te gek. Uitproberen van nieuwe plekken, grenzen verleggen en nieuwe tricks leren, dat is wat een avonturier wil doen. De gemeente steunt deze groep door een spannende en uitdagende omgeving te creëren. Denk aan een skatebaan of faciliteiten om te freerunnen. Een bankje om je tas op te leggen is een mooie aanvulling. Het avontuur is belangrijk en het bankje moet daarom zeker niet in de weg staan. Tenzij de avonturier er ook met zijn of haar stuntstep of tijdens de freerun overheen kan.

Chillers

Chillers willen gewoon rustig hangen, ontmoeten, kletsen of naar muziek luisteren. Je denkt al snel aan jongeren, maar dit kunnen ook volwassenen zijn. De gemeente steunt deze groep door ontmoetingsplekken in te richten op een veilige plek met voldoende uitzicht. Denk aan bankje onder de boom op het plein, afdakje boven de jeu de boules of de ontmoetingsplek voor jongeren bij de voetbalkooi (zoals een JOP).

1.4 Dit plan

Dit plan gaat over de hele gemeente, dus Nijkerk, Nijkerkerveen en Hoevelaken. Het plan gaat niet over (binnen)sportaccommodaties of recreatie en toerisme. De ambitie en doelen voor deze onderwerpen zijn vastgelegd in de nota sport 2013-2025 en de visie en de uitwerking op de vrijetijdseconomie. Wel inventariseert de gemeente hoe deze faciliteiten optimaal benut kunnen worden. Het plan gaat ook over ontmoeten, maar niet over alle ontmoetingsruimten. Specifiek gaat het plan in op ontmoetingsruimten die gekoppeld zijn aan bewegen, spelen en sporten.



In hoofdstuk 2 wordt uitgelegd wat een beweegvriendelijke openbare ruimte is. Vervolgens wordt inzicht gegeven in het aantal en de spreiding van de speel- en beweegplekken. Dit hoofdstuk sluit aan bij de uitgangspunten van variant 1: “Basis voor een beweegvriendelijke openbare ruimte”.

Hoofdstuk 3 gaat over de wensen van de doelgroepen, inclusief en urban sports. Dit hoofdstuk sluit aan bij de uitgangspunten van variant 2: Onze beweeg- en speelplekken zijn er voor iedereen”. Bij deze variant gaat de gemeente uit van een uitbreiding en verbreding van het aanbod. Hoofdstuk 4 omschrijft vervolgens de (mogelijke) ambitie en kosten.



2. Er is ruimte voor spelen en bewegen

Gebruik je fantasie en stel je voor... Bewegen, ontmoeten, spelen en sporten kan overal. Op de straat, op de speelplek, natuurlijk in het groen en zelfs op het bedrijventerrein zijn gelegenheden om veilig te spelen en bewegen. Hoe zou dat zijn? Spelen is niet alleen voor kleine kinderen. Er is voldoende uitdaging voor jong en oud en iedereen kan meedoen. Maak je gebruik van een rolstoel, of niet, speel of beweeg je liever samen, of alleen, het maakt niet uit. Er is ruimte genoeg, het aanbod is gevarieerd en de openbare ruimte daagt ons uit.

In dit hoofdstuk staat beschreven wat ontwikkelingen zijn en wat de gemeente doet om een goede spreiding van speelplekken te houden. Dit resulteert in variant één waarbij de gemeente de basis voor een beweegvriendelijke openbare ruimte op orde heeft en houdt. Dit betekent dat de gemeente een aantal speelplekken renoveert en bij deze renovatie rekening houdt met de beweegvriendelijke openbare ruimte.

2.1 De gemeente als eigenaar en beheerder

Kinderen en jongeren hebben recht op spelen. Het recht op spelen staat onder andere beschreven in het Kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties. In artikel 31 van het Kinderrechtenverdrag is omschreven dat er in de wijk of buurt voldoende veilige speelplekken moeten zijn. Bovendien is van belang dat er variëteit in het aanbod is en er speelvoorzieningen voor jonge kinderen en ontmoetingsplekken voor tieners zijn³. Kinderen die een handicap hebben moeten mee kunnen doen en voorzieningen zijn ook voor kinderen uit arme gezinnen toegankelijk.

Dit wordt bekrachtigd in het Kinder-regeerakkoord.⁴ Uit het onderzoek blijkt onder andere dat kinderen het belangrijk vinden dat:

- Politici ervoor zorgen dat alle kinderen kunnen buitenspelen.
- Politici zorgen dat er meer speelplekken komen waar alle kinderen samen kunnen spelen.
- Politici ervoor zorgen dat sport- en speelplekken en scholen toegankelijk zijn voor kinderen die een handicap hebben.

De gemeente is eigenaar en beheerder van de openbare ruimte. Dit betekent dat de gemeente zorgt voor voldoende speelplekken en verantwoordelijk is om speel- en sporttoestellen in de openbare ruimte zodanig te installeren, te monteren, te doen gebruiken, te inspecteren en te onderhouden dat het toestel geen gevaar oplevert voor de veiligheid of gezondheid van personen. De gemeente stelt iedere vijf jaar een beheerplan op. Speeltoestellen moeten voorzien zijn van certificaten en bij het ontwerp van een speeltoestel moet rekening gehouden worden met spelgedrag van kinderen met speeltoestellen. Ook is de gemeente verplicht om met een actueel dossier aan te tonen dat aan deze beheerplicht is voldaan. Voorschriften voor speeltoestellen zijn vastgelegd in de Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen 2023 (WAS2023) en Warenwetregeling attractie- en speeltoestellen.

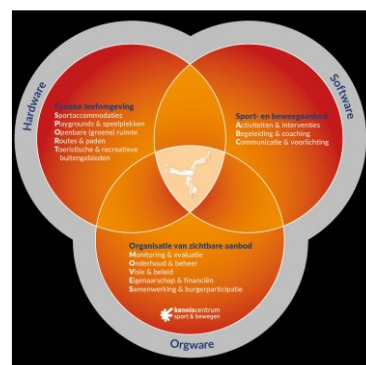
³ Het verdrag definieert 'kind' als ieder persoon die nog geen achttien jaar oud is.

⁴ Het kinder-regeerakkoord is een initiatief van kinderpostzegels, Jantje Beton, Stichting Gehandicapte Kind en The Youth (22 november 2023).

2.2 Bewegen en spelen kan overal

Bij de inrichting en organisatie van de openbare ruimte houdt de gemeente Nijkerk rekening met de uitgangspunten en voortvloeiende ontwerpprincipes van een inclusieve beweegvriendelijke openbare ruimte. Het Kenniscentrum Sport en Bewegen definieert een beweegvriendelijke openbare ruimte als een leefomgeving die mensen ondersteunt, stimuleert en uitdaagt om te bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Deze beweegvriendelijke openbare ruimte bestaat uit drie elementen (figuur 1):

1. De hardware bestaat uit de fysieke (sport)infrastructuur die voor iedereen toegankelijk is en die bewegen, ontmoeten, spelen en sporten ondersteunt. Dit zijn formele en informele speelplekken zoals schoolpleinen, skatebanen, trapveldjes, pleinen, beweegtuinten en parken.
2. De software staat voor het sport- en beweegaanbod, zoals activiteiten, evenementen, sportaanbod, begeleiding, communicatie en buurtbijeenkomsten.
3. De orgware bevat alles wat betreft het proces om te komen tot het zichtbare aanbod (hardware en software). Denk bijvoorbeeld aan onderhoud en beheer, visie en participatie.



Figuur 1: elementen voor een inclusieve beweegvriendelijke openbare ruimte.

Ontwerp met de eindgebruiker in gedachten

Om dit te bereiken is samenwerking en een integrale aanpak nodig. De uitgangspunten voor de beweegvriendelijke openbare ruimte zijn:

- Een omgeving die gebruikers stimuleert en waar voorzieningen zijn om te spelen, sporten en actief te verplaatsen.
- Een omgeving die activiteiten aanbod koppelt aan de voorzieningen, zodat deze ook echt duurzaam gebruikt worden.
- Een omgeving die schoon, heel, veilig, toegankelijk en uitdagend is.
- Een omgeving die tot stand komt vanuit urgentie bij de gebruikers, door participatie en door samenwerking tussen publieke, private en particuliere partijen.
- Een omgeving die op het juiste schaalniveau is toegepast en afgestemd.⁵

Bij nieuwe ontwikkelingen toetst de adviescommissie omgevingskwaliteit (AOK) of de beweegvriendelijke omgeving voldoende is geborgd. De gemeente gebruikt hiervoor de criteria uit de zogenaamde BVO-scan. Rapportages en verslagen worden (integraal) gedeeld onder ander binnen de teams Operationeel beheer en Vakspecialisten.

De speelbuurt

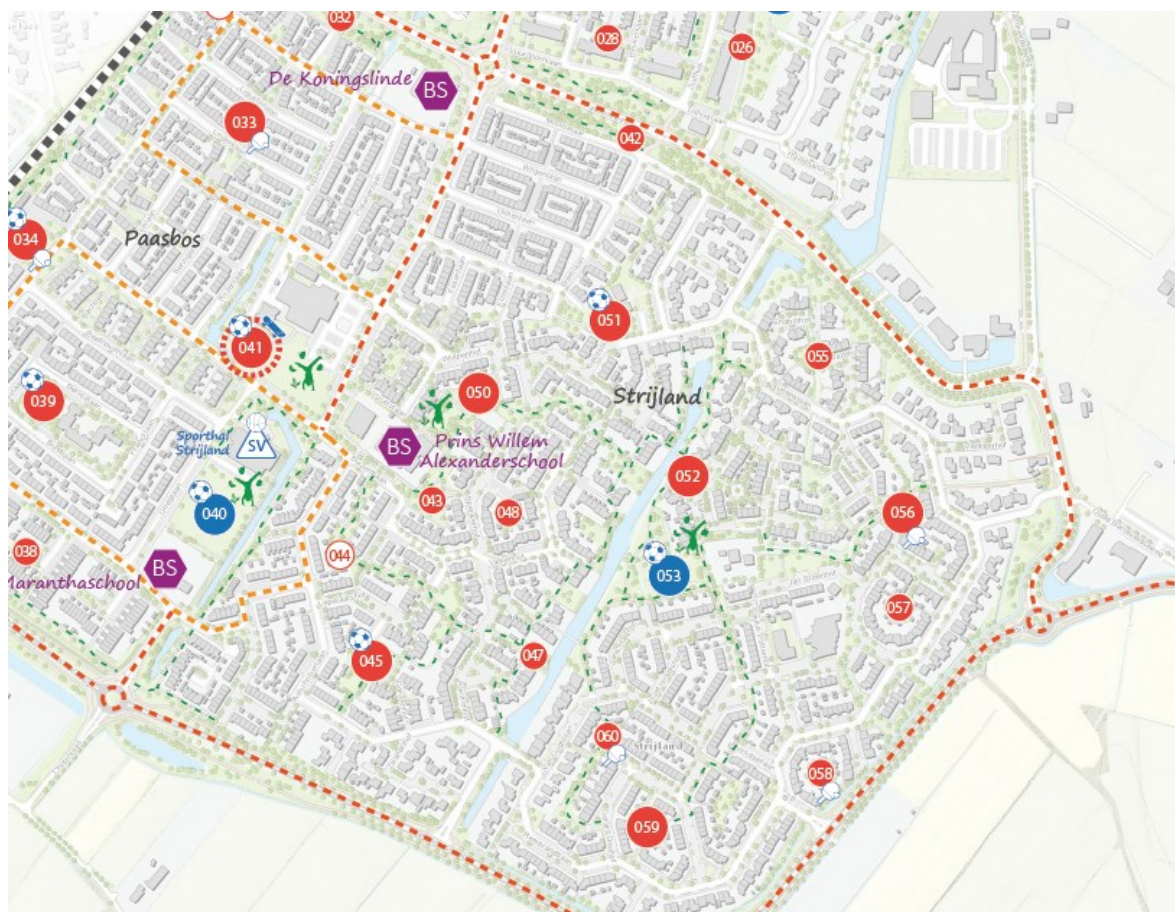
De gemeente denkt bij een beweegvriendelijke openbare ruimte ook aan het principe van de speelbuurt (figuur 2). Een speelbuurt is een buurt binnen wijken, begrenst door barrières waarbinnen kinderen zich zelfstandig kunnen verplaatsen⁶. Een (psychologische) barrière voor deze bewegingsvrijheid kunnen bijvoorbeeld wegen, watergangen, spoorlijnen of parken zijn.

⁵ Bron: Bouwstenen van de beweegvriendelijke omgeving (december 2021, Kenniscentrum sport & bewegen).

⁶ Bron: Adviesnotitie gemeente Nijkerk, Spelen en bewegen in de openbare ruimte (januari 2022, advies adviesbureau Speelplan).

Binnen een speelbuurt wordt gekeken naar de schijf van vijf: (1) een goede traditionele (formeel) speelplek, (2) een sportplek, vrije speelruimte die uitnodigt om te spelen in (3) het groen of op (4) het plein, en indien mogelijk (5) een speelroute aanwezig is. Er zijn er verschillende speelmogelijkheden:

1. Vrije speelruimte. Dit zijn stoepen, grasveldjes, pleintjes, en autoluwe straten. Een goede speelbuurt biedt veel vrije speelruimte.
2. De kleine speelplek (blokplek). Deze plek is gericht op direct omwonenden. Dit zijn kleinere speelplekken die dicht bij de woningen liggen.
3. De buurtplek. Een buurtspeelplek is een grotere speelplek waar een breder aanbod wordt gegeven voor spelen en ontmoeten. De leeftijdsdoelgroep zijn kinderen, volwassenen en senioren.
4. De wijkplekken. Dit zijn de grotere plekken met wijk-overstijgend gebruik. Een wijkplek is vooral belangrijk voor jongeren en jongvolwassenen. Denk bijvoorbeeld aan de speelplek Paasbos, de skatebaan in het Corlaer-park en het pirateneiland in Corlaer. Voor de wijk-overstijgende plekken stelt de gemeente als voorwaarde dat er per kern ten minste één goede voorziening aanwezig is.



Figuur 2: het principe van de speelbuurt (de rode lijnen geeft de barrières weer).

2.3 Vrije speel- en beweegruimte: op straat en in het groen.

Voorbeelden van de vrije beweeg- en speelruimte zijn: groene openbare ruimte, het plein in het centrum, de straat of een vrije parkeerplaats op het bedrijventerrein. Er valt te ontdekken, te veranderen, te experimenteren en te verstoppen. Je kunt er hardlopen, voetballen, klimmen, ravotten,



vissen of volleyballen. Bij de inrichting denkt de gemeente daarom aan klimbomen, tiny forests, verborgen hoekjes, geurende planten, water (flauw talud), hoogteverschillen, rechte en kromme paden, open en besloten, zon en schaduw en bouwsels die uitnodigen voor (fantasie)spellen en bewegen. Uitgangspunten voor de vrije speel- en beweegruimte zijn:

- Groenstroken, parken en plantsoenen zijn uitstekende speel- en beweegplekken. De gemeente is zuinig op deze plekken en neemt ze op in de groenstructuur (programma groen).
- In de speelvriendelijke straat rijden auto's stapvoets en is parkeren slechts beperkt toegestaan. Elk plein, hof of grotere stoep komt in aanmerking voor bewegen, ontmoeten, spelen of sporten. Parkeerplaatsen die overdag niet worden gebruikt, daar kun je prima op voetballen, skaten, spelen of free-runnen.
- Er is ruimte voor activiteiten of tijdelijke inrichting zoals een cross- of pumptrackbaan.
- Werken met multifunctionele beweegmogelijkheden. Een steen: daar kun je op zitten, free-runnen, rek-strekken, en je kunt deze inzetten als voetbaldoel.
- Daar waar het kan staat de gemeente open voor het “met-toestemming-pimpen” van de openbare ruimte (figuur 3) of initiatief van inwoners. Denk bijvoorbeeld ook aan street-art, organiseren van een speelstraat, uitdelen van (voet)ballen en delen van ideeën van spellen die inwoners in de vrije ruimte kunnen doen.



Figuur 3: voorbeelden van informeel spelen op straat.

2.4 Kleine en grote speel- en beweegplekken

In de beweegvriendelijke openbare ruimte van de gemeente Nijkerk liggen kleine en grotere speel- en sportplekken. In 2023 beheert de gemeente Nijkerk:

- 161 openbare speel- en sportplekken. Dit zijn 3,6 speelplekken per 1.000 inwoners. Dit ligt iets boven het landelijk gemiddelde van 3 per 1.000 inwoners.⁷
- 66 plaatsen waar gesport kan worden.
- 48 grotere buurtspeelplekken. Van deze buurtspeelplekken zijn er 5 zogenaamde wijk-overstijgende plekken.
- Dit zijn ongeveer 818 speel- en sporttoestellen.

Over het algemeen genomen ligt er in de gemeente Nijkerk een zeer goede basis infrastructuur. De gemeente Nijkerk scoort een 9,2 op de nabijheid van sport- en speelplekken in de openbare ruimte⁸. De gemeente heeft deze spreiding van de formele speel- en sportplekken beoordeeld. De gemeente gaat daarbij uit van zogenaamde spreidingskaarten. De gemeente hanteert hiervoor een actieradius van 250 meter⁹ (bijlage 3) en het principe van de speelbuurt (voorbeeld in figuur 1 en bijlage 4). De gemeente legt deze normen in het omgevingsplan vast.

Uit de analyse van de spreiding van de speel- en sportplekken blijkt dat er een aantal wijken minder zijn voorzien en wijken die goed zijn voorzien. In Strijland, Paasbos, Corlaer en sommige delen van Hoevelaken is een ruim aanbod van speelplekken. Dit zijn ook de plekken waar veel kinderen wonen. Wijken met minder speelplekken zijn met name het centrumgebied in Nijkerk en de bedrijventerreinen (bijlage 3). In het centrum zijn daarom een aantal speelaanleidingen gerealiseerd zoals de eieren op het Molenplein en de bedriegertjes op het plein. Ook steunt de gemeente juist op die plekken openbare schoolpleinen. Denk aan de Rehobothschool en Het Bakken. In wijken die niet voldoen aan de principes van de speelbuurt spelen en bewegen inwoners op de grasvelden, in de (autoluwe) straten of op het plein. Volwassenen en senioren kunnen op een aantal plekken in de openbare ruimte bewegen en sporten. Denk aan de jeu de boules bij de Kopperhof (Hoevelaken) en de beweegtuin bij het gezondheidscentrum De Nije Veste (Nijkerk).

Grote en kleine speelplekken

In de gemeente Nijkerk zijn grote en kleine speelplekken. Deze variant sluit aan bij het gedachtegoed van de beweegvriendelijke openbare ruimte en de speelbuurt. Speelplekken zijn laagdrempelig en goed bereikbaar. Dit stimuleert inwoners om elkaar te ontmoeten. Het alternatief is om verder op te schalen naar grote speel- en ontmoetingsplekken en kleinere speelplekken op te heffen. De fysieke afstand tot een speel- of beweegplek wordt dan groter. De plek wordt dan ook anders gebruikt, voor langduriger gebruik, waardoor overlast mogelijk toeneemt. In tabel 1 en 2 zijn de voor- en nadelen van beide scenario's samengevat.

⁷ De speelplekken zijn ook weergegeven op de buitenspeelkaart: <https://www.buitenspeelkaart.nl/>.

⁸ Bron: Behoeftbepaling buitensportaccommodaties Nijkerk, juni 2023.

⁹ In 2005 is besloten om uit te gaan van een leeftijdscategorie 0-12. En de leeftijdsgroep 0-6 jaar met een actieradius van 100 meter en 6 - 12 jaar met een actieradius van 400 met elkaar te combineren. Als uitgangspunt wordt een actieradius van 250 meter aangehouden (bron: beheerplan gemeente Nijkerk 2012).



Tabel 1: voor- en nadelen kleine en grote plekken.

Vasthouden aan kleine en grote plekken	
Voordelen	Nadelen
Faciliteiten om te spelen en bewegen zijn op loopafstand bereikbaar en daarmee laagdrempelig toegankelijk. Dit sluit aan bij een beweegvriendelijke openbare ruimte.	Meer reisinspanning voor het beheren van de speelplekken.
Er zijn meer mogelijkheden voor diversiteit voor de inrichting en deze aan te laten sluiten bij wensen van inwoners.	Groter risico dat speelplekken een vergelijkbare inrichting hebben.
Meer mogelijkheden om faciliteiten en toestellen uit te wisselen. Het gebruik is verspreid over meerdere plekken. Dit kan tot gevolg hebben dat speeltoestellen langer meegaan.	Het gebruik is verspreid over meerder plekken. Dit kan betekenen dat sommige plekken niet of nauwelijks worden gebruikt.
Eventuele overlast is over verschillende plekken verspreid.	
Dit scenario sluit aan bij de wensen van inwoners (bron: resultaten enquête Omgevingsvisie 2040, 2021).	

Tabel 2: voor- en nadelen schaalvergroting.

Inzetten op schaalvergroting: grote centraal gelegen speelplekken	
Voordelen	Nadelen
Meer mogelijkheden voor variatie en activiteiten op één speelplek. Faciliteiten voor ouders, opa's en oma's, verzorgers, kinderen op één plek gecentraliseerd. Hierdoor stimuleert de gemeente ontmoetingen tussen verschillende leeftijdsgroepen.	Kinderen, ouders en andere gebruikers moeten verder reizen om bij een grote speel-, beweeg- en ontmoetingsplek te komen. Daardoor kan de drempel hoger zijn om te bewegen en spelen.
Minder reisinspanning voor het beheren van de speelplek.	Mogelijk toename overlast voor inwoners die aan een grote speel- en ontmoetingsplek wonen.
Vrijkomende ruimte kan anders worden ingericht. Afhankelijk van de keuzen die de gemeente maakt.	Dit scenario sluit niet aan bij de wensen van inwoners (bron: resultaten enquête Omgevingsvisie 2040, 2021).

De gemeente heft een aantal speelplekken op

De gemeente Nijkerk beheerst het aantal speel- en beweegplekken. Dit betekent dat de gemeente 11 plekken verwijdt en herinricht (omvormen). Dit zijn plekken die weinig worden gebruikt of waar kansen liggen, bijvoorbeeld om te integreren met een openbaar schoolplein. De huidige speelplek wordt omgevormd naar openbaar groen, een informele natuurlijke speelplek, een ontmoetingsplek voor de buurt, een hondenlosloopgebied of iets anders. De om te vormen plekken zijn aangeduid op de tekening in bijlage 4 en worden in bijlage 6 genoemd.



In 2005 is geconcludeerd dat er in de gemeente Nijkerk relatief veel speelplaatsen waren. De gemeente Nijkerk heeft toen besloten om aan te sluiten bij het landelijk gemiddelde. Om deze reden zijn de afgelopen jaren een aantal speel- of sportplekken (met een laag gebruik of beperkte leeftijdsgroep) verwijderd. De gemeente Nijkerk is gegroeid. Het is daarom logisch dat het aantal speelplekken en toestellen weer is toegenomen. Toename van het aantal toestellen is ook gevolg van veel verzoeken voor extra toestellen, sport- of speelplekken. Dit blijkt ook uit de cijfers. Het totaal aantal speeltoestellen is ongeveer 25% gestegen. In 2012 waren er ongeveer 16 toestellen per 1.000 inwoners. Dit aantal is gestegen naar 18 toestellen per 1.000 inwoners in 2023. Dit betekent dat kosten voor herstellen en vervangen op termijn toe kunnen nemen.

2.5 Initiatieven uit de samenleving

Een beweegvriendelijke openbare ruimte is multifunctioneel. Om dit te bereiken is het belangrijk om samen te werken. Hierdoor ontstaat verbinding en vergroot kansen voor initiatieven en faciliteiten die aansluiten bij behoeften en wensen. De gemeente sluit daarom aan bij jongerenwerk, seniorenverenigingen, scholen, organisaties die zich inzetten tegen eenzaamheid, maar ook speeltuinen, multifunctionele centra, schoolpleinen, sportparken en sportverenigingen, gehandicaptenverenigingen, fysiotherapeuten enzovoort. De gemeente informeert deze organisaties over initiatieven en projecten. De gemeente organiseert samen met deze partijen activiteiten en nodigt inwoners uit om mee te doen en te bewegen. De gemeente:

- steunt de (samen-)buitenspeeldag. Samen met Nijkerk Sportief en Gezond en Jeugd- en jongerenwerk.
- organiseert diverse activiteiten in de kernen en nodigt inwoners uit om mee te doen. Denk aan: rollator-fit, samen sporten en de Summer Experience.
- steunt open schoolpleinen. In onze gemeente zijn al verschillende schoolpleinen waar kinderen ook na schooltijd welkom zijn om te spelen.

De gemeente kan bij deze samenwerking verschillende rollen hebben: de rechtmatige overheid, de presterende overheid, de samenwerkende overheid of de responsieve overheid. Deze rollen zijn in bijlage 2 toegelicht. In het voorbeeld van een speelplek kan de gemeente vanuit de rechtmatige rol verantwoordelijk zijn voor de WAS en richtlijnen opleggen voor de instandhouding en veiligheid van een speelplek. Vanuit de responsieve rol is een initiatiefnemer verantwoordelijk voor de financiering, totstandkoming en uitvoerende taken.

Inwoners krijgen de ruimte om verdergaande invloed te hebben op de faciliteiten in hun wijk

De inrichting en het beheer van een speelplek kan door een speeltuinvereniging of wijkbewoners worden uitgevoerd. Dit past binnen de gedachtegang van het zogenaamde uitdaagrecht. Het uitdaagrecht betekent dat inwoners of maatschappelijke organisaties taken van de gemeente kunnen overnemen als zij denken dat ze deze taak beter uit kunnen voeren. De gemeente bepaalt de voorwaarden waaronder zij doen. De gemeente houdt toezicht op de veiligheid (in kader van het WAS2023).

Er zijn een aantal aandachtspunten voor deze en andere vormen voor verdergaande samenwerkingsvormen. Deze zijn:

- Continuïteit. Een initiatief is vaak mede-afhankelijk van de inzet van vrijwilligers. De inzet van vrijwilligers zal door diverse oorzaken in de komende jaren dalen. Dit is ook de ervaring in andere



delen van Nederland en wordt geconcludeerd in het onderzoek “Behoeftebepaling buitensportaccommodaties Nijkerk”.

- Een initiatiefnemer moet zorgen voor voldoende middelen voor de beheer- en vervangingskosten. Het kan daarom zijn dat zij een (kleine) financiële bijdrage van bezoekers vragen. Hierdoor kunnen groepen uitgesloten worden van speelvoorzieningen.
- De gemeente blijft verantwoordelijk voor de veiligheid van (semi)openbare speelplekken, (Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen 2023) en het borgen van inspecties. De gemeente houdt daarom toezicht op het naleven van afspraken.
- Om dit werkbaar te houden gaat de gemeente alleen in op serieuze initiatieven van een bepaalde omvang, zoals een park, buurt, wijk of kern.

Om de continuïteit te borgen legt de gemeente bij een samenwerkende en responsieve rol afspraken vast in een overeenkomst. Deze (juridische) afspraken gaan bijvoorbeeld over:

1. Gebruik, rolverdeling en verantwoordelijkheden.
2. Inspecteren van de toestellen. De gemeente houdt toezicht op het naleven van de afspraken in de WAS2023, zoals certificering van toestellen, periodieke inspecties en het uitvoeren van onderhoud.
3. Groot onderhoud en vervangen van speeltoestellen.
4. Dagelijks onderhoud. De samenwerkingspartner is verantwoordelijk voor het dagelijkse onderhoud uitvoert. Het dagelijks onderhoud omvat onder andere schoonhouden en visuele dagelijkse inspecties.
5. Vergoeden van schade. De gemeente wordt regelmatig aangesproken op het vergoeden van schade op een openbaar schoolplein of openbare sportvereniging. De verantwoordelijkheid om deze schade te vergoeden ligt gedeeltelijk bij de gemeente en de samenwerkingspartner. De gemeente maakt met de initiatiefnemers afspraken over af te sluiten verzekering, eigen risico en schadeafwikkeling.
6. De gemeente kan randvoorwaarden stellen en toetst op de veiligheid.

Particuliere speel- en sporttoestellen in de openbare ruimte

Steeds meer gemeenten geven ruimte voor het plaatsen van particuliere speeltoestellen in de openbare ruimte. Dit is bijvoorbeeld een trampoline, zwembadje of glijbaan die door een inwoner in de openbare ruimte is geplaatst. Deze toestellen zijn niet met de grond verbonden en geen eigendom van de gemeente Nijkerk. De gemeente draagt daarom geen zorg voor de veiligheid van deze toestellen. Betreden van deze toestellen is dan ook voor eigen risico van de gebruiker.

De gemeente voert regelmatig een opschoon-actie uit. De gemeente kondigt deze actie aan. Na deze actie bewaart de gemeente opgehaalde toestellen voor een periode van 13 weken. Een eigenaar kan deze dan eventueel ophalen. Wordt een toestel niet opgehaald? Dan beslist de gemeente wat er met het toestel gebeurt.

2.6 Communicatie en participatie

Is de gemeente verantwoordelijk voor een speelplek, dan participeert de gemeente met inwoners. De gemeente betreft dan verschillende groepen en hanteert in ieder geval de volgende beginselen:

- De gemeente stelt voor aanvang een kort werkplan op. Dit is een werkdocument en kan gedurende het project wijzigen.
- De gemeente werkt met de aanpak factor C en P (bijlage 2 voor uitleg).



- Participatie gaat uit van een tweezijdige samenwerking en inzet voor het project.
- Bij onderhoud, renovaties en opheffen van speel- en beweegplekken beslist de gemeente.
- Inwoners mogen meewerken, meeweten, en meedenken.
- Bij kleine speel- en beweegplekken nodigt de gemeente inwoners uit die binnen de actieradius van 250 meter wonen.
- Voor buurt- en wijkplekken nodigt de gemeente breder uit. Dit kan zijn door te flyereren op de speel- of beweegplek, of door de activiteit aan te kondigen in de lokale pers.



3. Onze beweeg- en speelplekken zijn er voor iedereen

In een inclusieve maatschappij hoort een speel- of beweegplek waar iedereen welkom is. Dit geldt voor senioren, meiden, jongens, van alle culturen en leeftijden, die wel of geen handicap hebben. Het is belangrijk dat inwoners iedere dag buiten kunnen bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Dit draagt bij aan goede sociale vaardigheden, probleemoplossend vermogen, zelfcontrole, motorische vaardigheid en creativiteit.

De gemeente heeft de beweegvoorkeuren en wensen per doelgroep in beeld gebracht. Uit deze analyse blijkt dat het huidige aanbod niet aansluit bij behoefte van inwoners. In dit hoofdstuk staat beschreven wat de gemeente doet om de inrichting van de speel- en sportplekken aan te laten sluiten op de wensen van deze doelgroepen. Dit resulteert in variant twee “Onze beweeg- en speelplekken zijn er voor iedereen”. Bij deze variant gaat de gemeente uit van een uitbreiding en verbreding van het aanbod. De gemeente kiest ervoor om een aantal speel- en sportplekken te renoveren naar de wensen anno “nu”.

3.1 Inclusieve speel- en beweegcultuur

Iedereen is welkom, samen spelen is normaal en helaas nog niet altijd mogelijk. Bijvoorbeeld zijn een aantal speel- en sportplekken niet voor iedereen toegankelijk. Het toegangshek is te smal, een opstapje voor de voetbalkooi, paden zijn niet goed begaanbaar, sporttoestellen zijn niet bereikbaar en niet bespeelbaar voor mensen die bijvoorbeeld in een rolstoel zitten of niet goed kunnen klimmen. Een kleine aanpassing in het ontwerp kan soms een groot effect hebben. Denk aan een extra brede glijbaan, een lachspiegel in de openbare ruimte, trektouwte aan een klaphek, sporttoestel of bankje waar mensen ook met een rolstoel bij kunnen.

De gemeente vindt het belangrijk dat bewegen, ontmoeten, spelen en sporten voor iedereen¹⁰ toegankelijk is, en daarom:

- Nodigt de gemeente bij de voorbereiding van projecten breed uit, zodat alle wensen worden meegewogen.
- Heeft de gemeente ook specifiek aandacht voor sociale veiligheid en wensen van vrouwen, kinderen, jongeren, senioren, mensen die een handicap hebben en verschillende cultuurachtergronden.
- Onderzoekt de gemeente de toegankelijkheid van speelplekken in de openbare ruimte.
- Worden maatregelen in de categorie “kleine moeite, groot plezier” op een korte termijn uitgevoerd. De gemeente stelt voor de uitvoering een budget beschikbaar.
- Worden grotere aanpassingen opgenomen in een programma. Dit programma wordt meegenomen bij de actualisatie van dit plan (2030) en door het college en gemeenteraad vastgesteld.
- Houdt de gemeente rekening met tips die beschikbaar zijn over de inrichten van een inclusieve beweegvriendelijke openbare ruimte. Bijvoorbeeld via het kenniscentrum sporten en bewegen.¹¹

¹⁰ Binnen het kader van dit plan verstaat de gemeente onder inclusief: “Bewegen, ontmoeten, spelen en sporten is voor jongens en meiden, mannen en vrouwen, van alle leeftijden, die wel of geen handicap hebben.”

¹¹ www.tools.kenniscentrumsportenbewegen.nl/inclusieve-beweegvriendelijke-omgeving/tool/inclusieve-bvo/.



- Houdt de gemeente zich bij de voorbereiding van projecten aan de Richtlijn Toegankelijkheid van het CROW.
- Weegt de gemeente resultaten mee bij een actualisatie van de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) en andere plannen.

Naast de technische inrichting is het belangrijk om na te denken over de speelcultuur. Het lijkt bijvoorbeeld nog steeds een grote stap voor mensen die een handicap hebben, hun ouders of verzorgers om naar een beweeg-, speel- of sportplek te gaan. De gemeente zet in op de onderstaande maatregelen die bijdragen aan een gezamenlijke beweegcultuur.

- Organiseren van een inclusieve samen-buitenspeeldag. Nijkerk Sportief en Gezond, Stichting Jeugd en Jongerenwerk en de gemeente nodigen kinderen uit om buiten te spelen.
- De gemeente nodigt volwassenen uit voor een inclusieve wijkscan. De gemeente neemt dit initiatief in drie wijken die recent zijn aangelegd en reserveert krediet voor aanpassingen die bijdragen aan het vergroten van inclusie.

3.2 Spelen en bewegen is voor alle leeftijden

De gemeente heeft verschillende doelgroepen (waaronder jongeren en senioren) bevraagd over hun behoeften en interesse op het gebied van bewegen, spelen en sporten in de openbare ruimte. De gemeente houdt hierbij ook rekening met leeftijdsafhankelijke interesses (kader 1). Deze beschrijving geeft een algemeen beeld. De gemeente betreft doelgroepen vervolgens actief bij de voorbereiding van de renovatie of inrichting van een speel- of sportplek.

Het huidige aanbod voldoet niet de wensen van inwoners

Uit de resultaten van de enquête die in het kader van de Visie beheer openbare ruimte en de Omgevingsvisie 2040 (bijlage 1) is gehouden en onderzoek van het adviesbureau Speelplan blijkt dat:

- De huidige speelplekken vooral geschikt zijn voor de leeftijdscategorie 0 tot 6 jaar.
- De helft van de respondenten vindt dat er voldoende speelplekken voor jonge kinderen zijn. Slechts 12 procent vindt dat er voldoende voorzieningen zijn voor de oudere jeugd.
- Het mag wel wat spannender en geschikt voor een bredere doelgroep.
- Respondenten wensen meer **(natuurlijke) speelplaatsen** voor kinderen. Deze wens wordt het vaakst geuit door mensen die in Nijkerk en Hoevelaken wonen.
- Respondenten vragen om **speelplekken te renoveren**.
- Een speelplek is een ontmoetingsplek. Bij een goede ontmoetingsplek horen ook zitgelegenheid en afvalbakken.
- Zorg voor **voldoende schaduw op een speelplek**. Bijvoorbeeld door de speelplekken verder te vergroenen met gras, struiken en bomen.
- Toepassen van kleur en meer afwisseling en eigentijdse toestellen.
- Afwisselen van natuurlijke inrichting (natuurlijk spelen) en speel- en beweegtoestellen.
- Respondenten vragen om meer **sporttoestellen voor senioren en volwassenen**.
- Toestellen worden door verschillende groepen gebruikt en zijn dus multifunctioneel.





Figuur 4: voorbeelden spelen in de natuur.

Kinderen tussen 0 en 12 jaar

Er is een verschil tussen kleuters (leeftijd 0 tot 6 jaar) en schoolkinderen (leeftijd 7 tot 12 jaar). Kleuters hebben vaak behoefte aan een beschutte plek in een veilige omgeving. Zij spelen in de nabijheid van volwassenen. Ideale inrichting van de ruimte: paden, hoogteverschillen, plassen, gazon, en natuurlijke materialen. Speelplekken hoeven niet groot te zijn, wel overzichtelijk, veilig en beschut. De speelplekken zijn begrensd zoals een plek met zand, gras om te kruipen of te rennen, klimtoestel, glijbaan, schommel, speelhuisje en een bankje voor de ouders, opa's of oma's, verzorgers.

Schoolkinderen spelen in (klein) groepsverband. Ze kiezen zelf hun vrienden en oefenen met sociale rollen en vaardigheden, zoals onderhandelen en afspraken maken. Kinderen nemen meer risico's en zijn gericht op veelzijdig bewegen. Denk aan rondstruinen, van plek naar plek, verstoppertje, fietsen, skaten en balspelen. Deze kinderen gaan op gegeven moment zelfstandig naar plekken in de buurt. Zij spelen dan graag op plekken met meer mogelijkheden voor spel. Denk aan voetbal, fietscross, hutten bouwen, klimmen, springen, glijden, zitten en kletsen.

Kinderen vinden dat de speelplekken wat **uitdagender** ingericht mogen zijn. Ze vinden dat in de gemeente Nijkerk "veel van hetzelfde" staat. **Afwisseling tussen speeltoestellen en natuurlijk spelen** (figuur 4) is een belangrijk aandachtspunt. Deze (natuurlijke) speelplekken worden ook gebruikt door speeltuiniers, chillers, explorers en rustzoekers. Als kinderen wat ouder zijn dan **voetballen** ze graag. Dit doen ze in een sportkooi of gewoon op het gras. Het is belangrijk dat het grasveld **goed onderhouden** wordt. Dus geen gaten of kale plekken. Trapvelden sluit ook aan bij wensen van de sociale bewoners.





Figuur 5: urban sports zijn wijk-overstijgende voorzieningen.

Jongeren tussen 10 en 18 jaar

Jongeren gaan de hele stad door, met accent op de eigen wijk. Jongeren kunnen zelfstandig weg, te voet of met de fiets, brommer of scooter. Spelen maakt plaats voor sportieve activiteiten en ontmoeten. De openbare ruimte is een plek van vrijheid, buiten het zicht en bereik van ouders en verzorgers. En tegelijkertijd toch voldoende dichtbij om “de boel te bekijken”. Jongeren vragen om **chill-plekken** waar je goed overzicht hebt. Ze hebben behoefte aan plekken met bankjes, afvalbak en beschutting tegen zon en regen. Deze behoefte is al enige tijd bekend. Met het realiseren van overdekte ontmoetingsplekken (zoals een JOP) komt de gemeente tegemoet aan de wens van jongeren.

Voetbal is veruit een populaire sport. Andere leuke sporten zijn: fietscross, klimmen, basketballen, stuntsteppen, skaten, tikkertje en een trampoline springen. Jongeren geven aan dat **in de gemeente Nijkerk nog weinig plekken zijn waar je kunt skaten of stuntsteppen**. Skatebanen worden door **verschillende leeftijdsgroepen** gebruikt, denk hierbij aan de avonturiers, chillers, sociale en individuele bewegers. Vaak gaan ze nu naar andere plekken zoals Vathorst of Putten (figuur 5). Stuntsteppen en skaten is een sport voor jongens en meiden. Een **goede flow** in de baan, uitdaging voor beginners en gevorderden en een gladde ondergrond is belangrijk. Faciliteiten zijn bankjes, afvalbak en **een drinkwatertappunt**. **Combinatie met andere sporten** kan. Bijvoorbeeld kan bmx, skaten en stuntsteppen prima op één baan. Freerunnen is ook leuk, maar dan naast de skatebaan.

- Er zijn weinig goede faciliteiten voor avonturiers, dit geldt met name voor Hoevelaken.
- Jongeren in Hoevelaken willen graag een pumptrackbaan. In Nijkerk en Nijkerkerveen lijkt interesse in een freerunparcours.



- De gemeente heeft in 2018 toegezegd om in Paasbos, Hoevelaken, Corlaer, Doornsteeg en Watergoor een JOP te realiseren. In Hoevelaken is nog geen goede overdekte ontmoetings- en sportplek voor jongeren. De JOP aan de Middelaarseweg is opgeheven en er is geen goed alternatief. De JOP in Nijkerkerveen is aan vervanging toe.
- In Nijkerkerveen is behoefte aan een ontmoetingscentrum zoals De Stuw en de Chill-Out. De Baggelaar kan een goede plek zijn.
- Een sportkooi is altijd leuk.
- Jongeren vinden het belangrijk dat honden en kleine kinderen een eigen plek hebben.
- Opvallend is dat tijdens gespreken weinig vraag is naar interactieve spellen. Toch zijn er mogelijkheden zoals een beweegspel gemaakt van zonnepanelen. Hierbij kan verbinding worden gelegd met onderwijs. Denk bijvoorbeeld aan letter- of rekenspellen¹².
- **Aandacht voor onderhoud van trapveldjes.** Kleine verbeterpunten zorgen vaak voor groot plezier. Denk aan dichten van gaten, zorgen voor een grasmat, afvalbak of bankje.

Volwassenen en senioren

Het aantal senioren neemt de komende jaren iets toe (tabel 3). Daarom heeft de gemeente ook aandacht voor bewegen en ontmoeten voor volwassenen en senioren. Inwoners in de leeftijdscategorie 26 tot 65 jaar heeft behoefte aan meer ruimte voor buitensport. Denk daarbij aan hardlooptroutes en beweegtuinen. Deze faciliteiten worden vooral door individuele en sociale bewegers, avonturiers en chillers. Daarnaast worden de volgende activiteiten genoemd: wandeling door het park, jeu de boules, schaaktafel, parcours, een klootschietroute en het dagelijkse rondje om de hond uit te laten.

Volwassenen brengen vooral op het werk veel uren zittend door. Uit onderzoek blijkt dat mensen meer bewegen als de werkplek en de omgeving beweegvriendelijk is ingericht. Werknemers die voldoende sporten en bewegen zijn gezonder, blijer, creatiever en energiever. Dat zorgt voor een lager verzuim en een toename van de arbeidsproductiviteit. Het initiatief voor een beweegvriendelijk bedrijventerrein past binnen de ontwikkeling toekomstgerichte bedrijventerreinen. De verantwoordelijkheid ligt bij de bedrijven en de gemeente kan het initiatief steunen (responsieve overheid).

Tabel 3: leeftijdssamenstelling.¹³

Leeftijd	2020	%	2030	%	2040	%
0-15 jaar	8.262	18	9.002	18	10.294	19
15-25 jaar	5.437	12	5.924	11	5.582	10
25-45 jaar	10.530	23	11.473	24	12.633	23
45-65 jaar	12.334	27	13.438	25	12.511	23
65+ jaar	8.410	19	9.163	21	12.980	24
Totaal (afgerond)	45.000		49.000		54.000	

¹² Zie bijvoorbeeld het initiatief in Rotterdam: "Reken je rot".

¹³ Bron: Behoeftbepaling buitensportaccommodaties Nijkerk (versie februari 2023, gemeente Nijkerk).

Uit onderzoek¹⁴ blijken de volgende aandachtspunten:

- **Ontmoeten is net zo belangrijk als bewegen.** Faciliteiten zoals bankjes en afvalbakken zijn belangrijk. Daarnaast ligt een beweegplek bij voorkeur in de directe omgeving van een bejaardentehuis of fysiotherapie.
- Vraag naar extra mogelijkheden om te sporten zoals **beweegtoestellen of een beweegroute** (zittend sporten, toestellen in samenwerking fysiotherapie, enzovoorts). Routes laten aansluiten op groenstructuren en wandelroutes. Denk aan: klompenpaden en wandelnetwerk. Met name voor senioren is het belangrijk dat de openbare ruimte rollator-veilig is.
- Maak beweegactiviteiten laagdrempelig: **in groepsverband**, niet te lang, en onder leiding van een professional.

3.3 Specifiek aandacht voor (urban) sport

Onder urban sports verstaan we de 'anders georganiseerde' sportieve bezigheden waarbij de sporter voor de beoefening is aangewezen op de bebouwde stedelijke omgeving. Dit zijn onder andere: stuntsteppen, skateboarden en (bmx-)freestyle. Sport, cultuur, leefstijl, en sociale verbinding zijn in de urban leefstijl verbonden. Het gaat niet alleen om de sport maar ook om bijvoorbeeld dans én muziek zoals hiphop, beeldende kunstvormen zoals graffiti, en kleding. De leefstijl is vooral bij jongeren populair. Het draagt bij aan hun sociale verbinding en ontwikkeling.

Urban sports voorzien in legitieme lichamelijke activiteiten die de gezondheid verbeteren, sociale contacten stimuleren en een verbindende werking hebben. Bovendien inspireren de gebruikers van de skatebaan en andere voorzieningen elkaar en anderen door de zichtbaarheid van de sporten te vergroten. In 2021 zijn de gebruikers van de skatebaan en initiatiefnemers van het project urban sports Nijkerk het gesprek met de gemeente aangegaan. Het initiatief, opgesteld en ondertekend door een groep inwoners en maatschappelijke organisaties, riep op tot meer aandacht voor urban sports in de gemeente. Concreet stelden de initiatiefnemers voor:

1. De realisatie van een nieuwe skatebaan voor de Nijkerkse jeugd in de wijk Paasbos.
2. De integratie van urban sports in het sportbeleid van gemeente Nijkerk inclusief het mee koppelen met nieuwe gemeentelijke ruimtelijke ordeningsplannen.
3. Het faciliteren van urban sports activiteiten als positieve stimulans voor jongeren in gemeente Nijkerk.

Op dit moment zijn er een aantal initiatieven in voorbereiding die invulling geven aan deze voorstellen. Deze zijn hieronder kort toegelicht.

Urbanpark in Paasbos

In 2022 heeft de gemeente op verschillende momenten met inwoners van Paasbos gesproken. Dit resulteerde in een gebiedsvisie voor het winkelcentrum en directe omgeving. Onderdeel van het conceptontwerp is een paasbospark, een urbanpark met klimmuur en buurtsportvoorzieningen. Realisatie wordt meegenomen in gebiedsontwikkeling Paasbos.

¹⁴ In 2022 heeft de gemeente gesproken met senioren (65 jaar en ouder) in de drie kernen. In 2021 heeft Lionsclub Hoevelaken onderzoek uitgevoerd: Onderzoek Sport en bewegen Hoevelaken - oktober 2021.

Renovatie en upgrade skatebaan Corlaer-park

In de raadsinformatiebrief van 12 januari 2022 staat de skatebaan in het Corlaer-park genoemd als korte termijn mogelijkheid voor het integreren van urban sports in het beleid en realiseren van een goede voorziening in de gemeente Nijkerk. Net als de initiatiefnemers vindt de gemeente het belangrijk dat er voldoende voorzieningen zijn die uitdagen om te bewegen en elkaar te ontmoeten.

Op dit moment voldoet de skatebaan niet meer aan de eisen die de gebruikers stellen. Bij de voorbereiding zeggen deze over de huidige baan:

- Er zitten scheuren in het asfalt.
- Je kunt maar twee lines stappen of skaten (zie figuur 6). Er zit geen “flow” in de baan. Een line of flow is een ononderbroken route op de skatebaan.
- Beginners en gevorderden zitten elkaar soms in de weg.
- De huidige elementen zijn meer geschikt voor gevorderden, steppers en bmx'ers en minder geschikt voor skateboarders en inliners of beginnende sporters in het algemeen.
- Er is niet echt een plek waar je even lekker kunt zitten en het nodigt niet meer uit om ernaartoe te gaan en elkaar te ontmoeten.



Figuur 6: lines in de huidige skatebaan.

Gebruikers, initiatiefnemers en de gemeente zijn daarom in 2022 gestart met een inventarisatie en het ontwerp voor een upgrade van de huidige skatebaan. Het resulteerde in een schetsontwerp voor de skatebaan dat community-up ontwikkeld is (in plaats van top-down door “de gemeente”). Dit betekent dat de potentie en denkkraft van de buurt en gebruikers zijn benut om de plek te ontwerpen. Dit maakt de skatebaan de plek van de buurt en de gebruikers en niet de plek van “de gemeente”. Hierdoor nodigt de plek uit voor ontmoeting en contact. De gemeente is eigenaar van de skatebaan. Daarom nemen het college en de gemeenteraad ook een besluit over de uitvoering van het ontwerp. Het schetsontwerp en uitgebreide omschrijving zijn in bijlage 5 opgenomen.

Beweegpark bij De Slag, inclusief pumptrack en sporten in Hoevelaken

Op 23-6-2022 is toegezegd om de oproep voor een pumptrackbaan (figuur 7) mee te nemen bij het opstellen van het speelruimteplan en het gesprek dat daarover met het burgerinitiatief “urban sports” plaatsvindt. Dit is gebeurd en het resultaat is in bijlage 5 van dit plan opgenomen. Deze variant van de pumptrack is geïntegreerd met een initiatief van de Lionsclub Hoevelaken, volleybalvereniging Surf en de Kinderboerderij De Torteltuin. De verschillende initiatiefnemers voeren op dit moment een haalbaarheidsstudie uit.

In Hoevelaken zijn weinig mogelijkheden voor jongeren en volwassenen om te sporten en elkaar te ontmoeten. Dit blijkt uit verschillende gesprekken en enquêtes die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden. De initiatiefnemers zien mogelijkheden om hier samen met de gemeente verandering in aan te brengen en de locatie bij De Slag heeft de voorkeur.



Figuur 7: pumptrack Harderwijk.



Argumenten om deze plek in te richten als beweegplek zijn: De Slag staat in de ontwikkelagenda 2023-2026 niet als een te ontwikkelen locatie genoemd, de activiteiten passen binnen de bestemming, ligt op een QR-fit route, dichtbij horeca, combinatie met sport en de locatie is veilig (toezicht mogelijk). Omwonenden hebben geen tot nauwelijks overlast. Nadeel is dat op dit moment geen zekerheid is over de toekomst van dit terrein. De gemeente heeft een responsieve rol bij de realisatie van het initiatief.

Bij realisatie van de pumptrackbaan is de gemeente wel aan zet. Alternatieve locaties voor de pumptrackbaan zijn het park Steenbeek en binnen de wijkontwikkeling Klaarwater (als vervanging van de half-pipe aan de Middelaarseweg). Besluit de gemeente om hiermee verder te gaan, dan werkt de gemeente het ontwerp samen met jongeren uit (samenwerkende overheid).

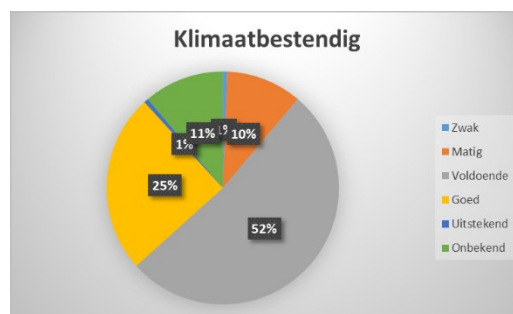
Beweegtuinen

Op dit moment is de gemeente in gesprek om op een aantal plekken een beweegtuin te realiseren. Deze liggen bij Fortius, Luxool en bij het Corlaer-park. De gemeente heeft een responsieve rol bij het realiseren van deze initiatieven voor openbare sport- of beweegplekken. Randvoorwaarden zijn in ieder geval:

- De sport- of beweegplek is openbaar toegankelijk en ligt bij een fysiotherapie, sportvereniging, fitness of aan een QR fit of andere sportroute.
- De initiërende partij is verantwoordelijk voor de realisatie van de sport- of beweegplek. Dit betekent onder andere dat zij zorgen voor de bekostiging van het project.
- De initiërende partij is verantwoordelijk voor het onderhoud van de sport- of beweegplek.

3.4 Klimaat en duurzaamheid

Veel speelplekken hebben een natuurlijke ondergrond en zijn daarom voldoende klimaatbestendig (zie figuur 8). Echter niet alle speelplekken beschikken over schaduw waardoor het in de zomer erg heet kan worden. Zonder schaduw warmt een speelplek tijdens zomerse dagen op¹⁵. De gemeente vindt dit een argument om extra bomen en stuiken te planten. Een overdekte ontmoetingsplek draagt ook bij aan schaduw op een ontmoetings-, speel- of beweegplek.



Figuur 8: klimaatbestendigheid speelplekken.

Circulair en materiaal toestellen

Het valt op dat het aantal houten speeltoestellen toenemen. Hout is een natuurproduct en leeft. Komt hout in contact met de grond dat bestaat risico op rotting. Daarom hanteert de gemeente bij nieuw te plaatsen toestellen het uitgangspunt dat hout niet in contact mag zijn met de grond. Dit betekent dat de toestellen zijn voorzien van kunststof of stalen grondpalen.

Hout heeft de eigenschap dat het in de zomer krimpt en in de winter uitzet. Dit komt door vocht. Dit betekent ook dat er op termijn groter risico ontstaat op splinter- of scheurvorming. Dit risico wordt groter naar mate de seizoenen natter en droger worden¹⁶. Houten toestellen hebben daardoor een

¹⁵ Bron: Speelruimteonderzoek Nijkerk 2020, rapportage veldwerk (adviesbureau Speelplan, mei 2020).

¹⁶ Zie bijvoorbeeld: www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/achtergrond/knmi-23-klimaatsscenario-s.

kortere levensduur. Ook zijn deze na gebruik beperkt recyclebaar. Daarom houdt de gemeente vast aan een afwisselend assortiment toestellen van verschillende materialen (kunststof, hout en staal). Voor nieuwbouwontwikkelingen hanteert de gemeente het uitgangspunt dat 80% van de toestellen van kunststof of staal is, en maximaal 20% van de toestellen van hout. Wijkt de gemeente af van dit uitgangspunt? Dan wordt dit in de LCC¹⁷ onderbouwd. De gemeente legt deze afspraak vast in het LIOR.

¹⁷ LCC staat voor Life Cycle Costs. Met de LCC worden de kosten van een investering volledig in kaart gebracht. Het is niet alleen relevant wat de kosten voor de aanschaf van een investering zijn, maar ook wat de kosten voor het onderhouden en, aan het einde van de cyclus, de kosten voor afbraak zijn.



4. Uitgaven en middelen

De gemeente werkt volgens de principes van het assetmanagement (zie ook Visie beheer openbare ruimte). Dit betekent dat de gemeente ambities en doelen via een programma en planvorming naar projecten en activiteiten vertaalt. Iedere vijf jaar evalueert de gemeente of de doelen en prestaties zijn bereikt. De gemeente stelt jaarlijks een korte-termijn-plan op waarin de activiteiten zijn benoemd. De gemeente brengt daarbij balans aan tussen prestaties, risico's en kosten. De gemeente werkt integraal en houdt bij keuzes rekening met effecten op langere termijn voor kosten, functionaliteit en duurzaamheid.

Dit hoofdstuk beschrijft de kosten voor de investeringen en andere voornemens. In tabel 4 staan per variant de kosten en activiteiten genoemd. In bijlage 6 en 7 zijn de exploitatie en verloop van de voorziening toegevoegd. Het onderhoud wordt in een beheerplan uitgewerkt. In tabel 5 zijn de structurele en eenmalige kosten van de in dit plan genoemde voornemens zichtbaar.

De varianten

De huidige speel- en beweegplekken zijn met name ingericht voor kinderen in de leeftijd 0-6 jaar. De gemeente renoveert een aantal speelplekken zodat deze aansluiten bij een bredere doelgroep. Het college stelt twee varianten voor (tabel 4):

1. Variant "Basis voor een beweegvriendelijke openbare ruimte". De gemeente renoveert een aantal speelplekken en houdt bij deze renovatie rekening met de beweegvriendelijke openbare ruimte. De totale kosten van deze variant bedragen: €743.000. De gemeente bekostigt de aanpassingen uit de voorziening beheerplan speelterreinen.
2. Variant "Onze beweeg- en speelplekken zijn er voor iedereen". Bij deze variant gaat de gemeente uit van een upgrade van het aanbod. De gemeente kiest ervoor om een aantal speel- en sportplekken te renoveren naar de wensen anno "nu". Dit betekent bijvoorbeeld dat de gemeente inzet op een upgrade van de skatebaan in Corlaer-park, een pumptrack realiseert en een urbanpark realiseert in Paasbos. De extra kosten van deze variant bedragen €1.492.000. Het benodigde extra krediet wordt meegenomen bij de besluitvorming van het meerjaren investeringsprogramma (MIP).

De gemeente heeft een responsieve rol bij initiatieven zoals een beweegpark bij De Slag, beweegtuinen, bijvoorbeeld bij Luxool, Fortius en Corlaer en bewegen en ontmoeten op bedrijventerreinen (responsieve overheid). De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de financiering en inzet.

Tabel 4: varianten (incl. ondergrond en vtb, vetgedrukt is de upgrade variant 2).

NR	Kern	Totaal	Dekking voorziening	Benodigd investerings- krediet (MIP)
VARIANT 1: basis voor een beweegvriendelijke openbare ruimte.				
1.	Renoveert in de periode 2025-2030 12 speel- en sportplekken.	€ 242.000	€ 242.000	-
2.	Vormt 11 speelplekken om.	€ 177.000	€ 177.000	-

3.	Voert in 2026 groot onderhoud uit aan de buurtspeelplek Van Oldenbarneveltstraat (wijkaanpak).	€ 69.000	€ 69.000	-
4.	Voert in 2025 groot onderhoud uit aan de skatebaan in Corlaer-park. Dit bestaat uit het vervangen van toestellen en herstel van de huidige ondergrond.	€ 150.700	€ 150.700	-
5.	Renoveert in 2028 de Speelplek Middelaarseweg (de half-pipe in Hoevelaken).	€ 18.400	€ 18.400	-
6.	Renoveert in 2028 toestellen winkelcentrum Paasbos.	€ 86.000	€ 86.000	-
TOTAAL		€ 743.000	€ 743.000	-
VARIANT 2: onze beweeg- en speelplekken zijn er voor iedereen.				
1.	Renoveert in de periode 2025-2030 12 speel- en sportplekken.	€ 242.000	€ 242.000	-
2.	Vormt 11 speelplekken om.	€ 177.000	€ 177.000	-
3.	Realiseert een upgrade buurtspeelplek Van Oldenbarneveldstraat.	€ 250.000	€ 69.000	€ 181.000
4.	Vervangt in 2025 de skatebaan in Corlaer-park. De skatebaan voldoet weer aan wensen van jongeren, avonturiers, chillers, sociale en individuele bewegers en past in de huidige tijd.	€ 456.000	€ 150.700	€ 305.300
5.	Vervangt de half-pipe op de speelplek aan de Middelaarseweg Hoevelaken. Opnemen in wijkontwikkeling Klaarwater.	€ 250.000	€ 18.400	€ 231.600
6.	Realiseert een urbanpark inclusief klimmuur in de wijk Paasbos. Opnemen in ontwikkeling Paasbos.	€ 500.000	€ 86.000	€ 414.000
7.	Realiseert een pumptrackbaan.	€ 360.000	-	€ 360.000
TOTAAL		€ 2.235.000	€ 743.000	€ 1.492.000

Extra eenmalige en structurele kosten

In tabel 5 zijn de extra eenmalige en structurele kosten weergegeven. De eenmalige kosten, nummer 1 tot en met 5, totaal €92.000 en de structurele en terugkerende kosten, nummer 6 tot en met 8, worden gedekt uit de voorziening, binnen bestaand budget. Tabel 6 geeft inzicht in de exploitatie voor de komende vijf jaar. Het verloop van de voorziening is in bijlage 7 opgenomen.

Tabel 5: extra eenmalige en structurele kosten.

NR	Omschrijving	Bedrag	Jaar	Eenmalig of structureel
1	Overdekte ontmoetingsplekken zoals JOP's in Nijkerkerveen, Hoevelaken, Nijkerk.	€10.000	2024 2025 2026	Eenmalig 3 jaar
2	Extra bankjes en voorzieningen voor ontmoeting.	€10.000	2025 2026 2027	Eenmalig 3 jaar
3	Actualisatie administratie (assetmanagement-proof).	€10.000	2025	Eenmalig
4	Klimaatbestendig maken van speel- en beweegplekken.	€2.000	2025	Eenmalig
5	Uitvoeren toegankelijkheidsonderzoek.	€20.000	2025	Eenmalig
6	Inclusieve maatregelen "kleine moeite, groot plezier".	€5.000		Structureel

7	Opstellen en actualiseren beheerplan.	€10.000	2025 2030	5-jaarlijks
8	Evaluatie inclusief doelgroepenonderzoek, wijkscan en actualiseren plan en programma Bewegen en spelen.	€30.000	2029/2030 2034/2035	5-jaarlijks

Tabel 6: exploitatie voor 2024 tot en met 2028.

Eenmalige kosten	2024	2025	2026	2027	2028
Extra benodigd	€ 10.000	€ 52.000	€ 20.000	€ 10.000	€ -
Dekking uit vrijval voorziening	€ 10.000	€ 52.000	€ 20.000	€ 10.000	€ -
Totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Structurele / terugkerende kosten	2024	2025	2026	2027	2028
Extra benodigd	€ -	€ 15.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 20.000
Lagere storting in de voorziening	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Voordeel exploitatiesaldo	€ 20.000	€ 5.000	€ 15.000	€ 15.000	€ -

Voorziening beheerplan speelterreinen

De voorziening beheerplan speelterreinen is bedoeld om kosten van groot onderhoud aan speelterreinen te egaliseren. De afgelopen jaren was de gemeente in afwachting van een plan en is alleen noodzakelijk groot onderhoud uitgevoerd. Om deze reden is de voorziening vrij fors. Met het huidige plan maakt de gemeente een inhaalslag.

Op 1 januari 2024 was de stand van de voorziening speelterreinen €734.000. De kosten van de renovaties worden ten laste van de voorziening gebracht. Totaal over de jaren 2025 tot en met 2030 €743.000. Daarnaast valt een bedrag van €92.000 vrij om eenmalige uitgaven te bekostigen. De reguliere kosten voor groot onderhoud zijn op €70.000 geraamd en vanaf 2031 op jaarlijks €115.000. De totale stortingen en onttrekkingen aan de voorziening voor de komende 20 jaar geven de ruimte om de storting structureel met €20.000 te verlagen. Dit bedrag wordt gebruikt om structurele kosten uit dit plan te dekken. Het verloop van de voorziening is in bijlage 7 opgenomen.

Groei van het areaal als gevolg van wijkontwikkeling of -aanpak

Vanaf 2020 zijn de jaarlijkse onderhoudskosten meegenomen bij de voorbereiding van wijkontwikkelingen. Dit is zo afgesproken bij het vaststellen van de Visie beheer openbare ruimte. De kosten voor het groot onderhoud worden één keer in de 5 jaar in het beheerplan vastgelegd. De gemeente monitort in 2030 of deze werkwijze leidt tot een sluitende begroting voor het onderhoud van de speelterreinen.

Bijlage 1: (Beleids)kaders

Voorgeschiedenis

Rond 1800 was kinderarbeid heel gewoon. Hier kwam in de periode 1874-1900 verandering in. In deze periode werden verschillende wetten aangenomen waarin is vastgelegd dat kinderen onder de 12 jaar niet meer mochten werken en verplicht waren om naar school te gaan (bijvoorbeeld het Kinderwetje van Houten).

In 1989 is het Kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties afgesproken. In artikel 31 van het Kinderrechtenverdrag is omschreven dat er in de wijk of buurt voldoende veilige speelplekken moeten zijn. Bovendien moet er een variëteit in het aanbod zijn. Dat betekent dat er zowel speelvoorzieningen voor jonge kinderen, als ontmoetingsplekken voor tieners. Ook kinderen die een handicap hebben moeten mee kunnen doen. Voorzieningen dienen bovendien zowel voor kinderen uit welgestelde gezinnen als voor kinderen uit arme gezinnen toegankelijk te zijn.

Het Handboek Groen (2003) van de gemeente Nijkerk heeft het voor het eerst over een Speelruimteplan. Het eerste plan is in 2005 vastgelegd. Deze is in 2012 geëvalueerd en geactualiseerd. Het aantal speel-en sportplekken is sinds 2012 met 25% toegenomen. Doen we niks dan lijkt het er nu op dat we in 2034 negatief saldo hebben in de voorziening. Vanuit het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS) is de gemeente verplicht om een actueel beheerplan te hebben. In 2020 is de Visie beheer openbare ruimte vastgesteld. De gemeenteraad heeft toen besloten dat de gemeente een nieuw plan opstelt.

Evaluatieplan 2012

In het beheerplan Speelvoorzieningen 2012 is een toekomstvisie opgenomen. Evaluatie van deze toekomstvisie is omschreven in tabel 1.

Tabel 1: evaluatie beheerplan 2012.

Visie 2012	Evaluatie
Nijkerk bezit veel kleine toestellen met eenzijdige speelfunctie. Aantrekkelijker en gevarieerd spelaanbod realiseren.	Uit onderzoek van adviesbureau Speelplan (2020) blijkt dat de gemeente nog steeds een eenzijdig aanbod van speeltoestellen heeft. Veel speelplekken zijn ingericht voor de leeftijd 0-6. Variatie en uitdaging ontbreekt.
Centraal gelegen speelterreinen worden opgewaardeerd en kleinere speel terreinen, met laag gebruik worden opgeheven. De gemeente streeft naar een combinatie van een fijnmazig netwerk (actieradius 250 meter en dekkingsgebied binnen de bebouwde kom). Voor jeugd wordt een actieradius van 1000 meter gehanteerd.	In de periode 2005 – 2012 zijn vier speelplekken opgeheven en 67 speeltoestellen verwijderd. In de periode 2012 – 2022 zijn weer speelplekken bijgekomen. Dit is logisch verklaarbaar. De gemeente is gegroeid en er zijn nieuwe wijken gebouwd.



	Het aantal speelplekken en toestellen per 1.000 inwoners is ten opzichte van 2012 is licht toegenomen.
In het speelruimteplan bestaat een blinde vlek in het centrumgebied. Deze wordt grotendeels ingevuld door een nieuw aan te leggen speelplaats in het Stadspark.	De speelplek in het stadspark is gerealiseerd. Het aantal speel- en sportplekken in de centrumgebieden van de drie kernen blijft een aandachtspunt.

Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen 2023 (2023)

Het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS) is op 1 juli 2023 ingetrokken en vervangen door het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen 2023 (WAS2023).

De gemeente is verantwoordelijk om speeltoestellen in de openbare ruimte zodanig te installeren, te monteren, te doen gebruiken, te inspecteren en te onderhouden dat het toestel geen gevaar oplevert voor de veiligheid of gezondheid van personen. Speeltoestellen moeten voorzien zijn van certificaten en bij het ontwerp van een speeltoestel moet rekening gehouden worden met spelgedrag van kinderen met speeltoestellen. Ook is de gemeente verplicht om met een actueel dossier aan te tonen dat aan de beheerplicht is voldaan.

Het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen 2023 (WAS2023) richt zich op het terugdringen van ongevallen ten gevolge van attractie- en speeltoestellen. Het WAS2023 is van toepassing op speeltoestellen die beschikbaar zijn voor publiek gebruik. "Publiek gebruik" wordt hier breed geïnterpreteerd. In het WAS2023 wordt een speeltoestel omschreven als een inrichting bestemd voor vermaak of ontspanning. Bij speeltoestellen hoeft er geen sprake te zijn van voortbeweging, speeltoestellen kunnen ook statisch van aard zijn (klimtoestellen, glijbanen, e.d.). Kinderen gebruiken in het spel met speeltoestellen lichaamskracht of zwaartekracht. Bepaalde typen speeltoestellen zijn ook bestemd voor een ouder publiek (bijvoorbeeld skatebanen). Daarnaast kunnen sporttoestellen ook onder het WAS2023 vallen.

Reikwijdte van de Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (2007)

In de reikwijdtenotitie staat toegelicht dat het WAS uitsluitend van toepassing is op speeltoestellen die beschikbaar zijn gesteld voor publiek gebruik. De term publiek gebruik dient breed te worden geïnterpreteerd. Bij een attractietoestel gaat het om een 'permanente' inrichting/constructie. Deze inrichting/constructie is bij productie of bij plaatsing op locatie bedoeld om op de lange(re) termijn gebruikt wordt voor vermaak of ontspanning. Het WAS is niet van toepassing als:

- Een speeltoestel zich in de tuin bevindt behorende bij een particuliere woning valt niet onder het WAS.
- Natuurlijke materialen op speelterreinen die niet doelbewust zijn geplaatst met het oogmerk 'spelen' en niet expliciet uitnodigen tot spelen (door bijvoorbeeld een bewerking), zoals boomstammen (bomen).
- Veerpontjes, vloten die niet geplaatst zijn op een speelterrein.
- Toestellen/inrichtingen ten behoeve van outdoor activiteiten (ook abseilen, tokkelen) buiten speelterreinen.



- Niet aangepaste (geen toegevoegde speelwaarde en bijbehorende risico's hebbende) pannakooien, basketbaldoelen, volleybalinrichtingen, voetbaldoelen op en buiten speelterreinen.
- Tijdelijk geconstrueerde bespeelbare objecten, die als element van hun spel door kinderen onder toezicht worden vervaardigd zoals bouwspeelplaatsen, zijn geen speeltoestellen.

Warenwetregeling attractie- en speeltoestellen (2023)

In deze regeling zijn voorwaarden vastgelegd over de verslaglegging, keuring en certificering.

Jeugdprogramma 2019-2023

De gemeente Nijkerk wil dat Nijkerkse kinderen en jongeren opgroeien in een veilige omgeving met een goed sociaal netwerk. Aan de gemeente zijn vanuit verschillende wetten en taken verantwoordelijkheden gegeven die betrekking hebben op deze inwoners. Zoals de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet Kinderopvang. Door met elkaar vanuit de verschillende invalshoeken naar jeugd te kijken, kan de gemeente meer samenhang in het beleid aanbrengen en knelpunten in de uitvoering aanpakken en oplossen. Van belang is dat:

- Kinderen kunnen meedenken, meepraten en meedoen. De gemeente wil met jongeren en ouders in gesprek zodat ze invloed kunnen hebben op het beleid. Ze worden gestimuleerd zelf initiatieven te nemen en zich in te zetten voor de samenleving, bijvoorbeeld door een maatschappelijke stage of vrijwilligerswerk.
- Kinderen zijn zowel lichamelijk als geestelijk gezond, ze zitten lekker in hun vel. Dit betekent aandacht voor een gezonde leefstijl, gezonde voeding, voldoende beweging, voldoende rust en slaap en een gezonde lichaamshouding.

Inclusie agenda "Meedoen en meetellen in Nijkerk" (2017)

Nijkerk wil een inclusieve gemeente zijn: een samenleving die verscheidenheid verwelkomt en verschillen respecteert. Een samenleving waarin men trots is dat alle mensen betrokken zijn, deelnemen en een bijdrage kunnen leveren. Een samenleving die toegankelijk is voor iedereen, in alle aspecten van het leven.

Het VN-verdrag voor de rechten van de mens¹⁸, in het bijzonder de rechten van mensen die een handicap hebben, roept gemeenten op om een lokale inclusie agenda op te stellen: een plan waarin wordt beschreven hoe in de gemeente werk wordt gemaakt van inclusie. De gemeente Nijkerk heeft deze agenda in 2017 opgesteld en vastgesteld. Deze Nijkerkse inclusie agenda gaat in op het bevorderen van de toegankelijkheid op verschillende onderdelen:

1. De fysieke toegankelijkheid (openbare gebouwen en openbare ruimte). De agenda gaat voor de openbare ruimte vooral in op toegankelijkheid in het verkeer. Denk aan stoepen en wegen. Als actie is benoemd om meldingen van belemmeringen in de toegankelijkheid van de openbare ruimte in overleg met inwoners en snel op te pakken.
2. De schriftelijke, digitale toegankelijkheid (begrijpelijk taalgebruik en duidelijke informatie).
3. De sociale, mentale toegankelijkheid (hoe met elkaar wordt omgegaan, in het bijzonder houding en gedrag van professionals in een dienstverlenende functie). Het speelruimteplan heeft raakvlak van de actie om jongeren, ouderen en statushouders de gelegenheid te bieden om mee te doen in de samenleving.

¹⁸ VN-verdrag Handicap. Het doel van dit verdrag is dat de positie van mensen die een handicap hebben verbetert.

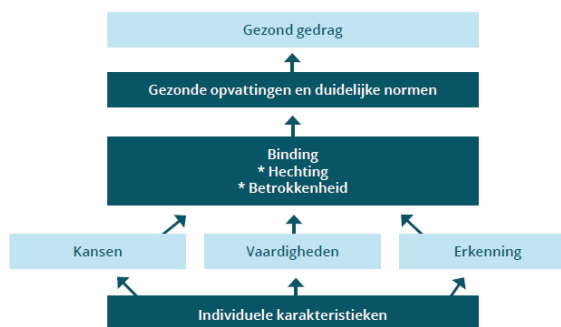


Afgesproken is dat de gemeente de behoefte inzichtelijk maakt en inclusie meeweegt in plannen en besluitvorming.

OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving)

Alle inwoners van de gemeente Nijkerk zijn gezond en actief. Dit betekent dat de gemeente aandacht vraagt voor een gezonde leefstijl, gezonde voeding, voldoende beweging, voldoende rust en slaap en een gezonde lichaamshouding. De gemeente sluit hierbij ook aan bij de uitgangspunten van het project Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)¹⁹. Er zijn een aantal factoren van belang die bijdragen aan de ontwikkeling van gezond gedrag én van belang zijn voor dit plan over openbare ruimte.

De ontwikkeling van gezond gedrag volgens het sociaal ontwikkelingsmodel (o.a. Steketee e.a. 2012)



Het OKO sluit af met tien factoren die bijdragen aan een positieve ontwikkeling van jeugdigen en bieden tegenwicht aan risico's waaraan jeugdigen worden blootgesteld. Deze tien factoren zijn: Sociale binding, Kansen voor betrokkenheid, Pro sociale normen, Erkenning en waardering voor positief gedrag, Steun van belangrijke volwassenen en voorzieningen in de omgeving, Constructieve tijdsbesteding, Competenties, Cognitieve vaardigheden, Schoolmotivatie en Positieve identiteit.

Een belangrijk onderdeel is de band tussen kinderen en de voor hen positieve en belangrijke volwassenen die ze als voorbeeld zien. Kinderen en jongeren zijn eerder geneigd opvattingen en normen over te nemen en te volgen als zij sterke bindingen hebben met hun familie, de school en de wijk waarin zij leven. Er zijn drie voorwaarden voor sociale binding:

- Kinderen en jongeren moeten kansen aangeboden krijgen voor participatie en om zo een zinvolle bijdrage te kunnen leveren aan de verbanden waarvan zij deel uitmaken (gezin, school, wijk). Dit moet gebeuren op een manier die aansluit bij hun ontwikkelingsniveau en die hen het gevoel van verantwoordelijkheid zal geven en het gevoel dat ze ertoe doen.
- Kinderen en jongeren moeten de benodigde (cognitieve, sociale en motorische) vaardigheden kunnen ontwikkelen die ze nodig hebben om optimaal gebruik te kunnen maken van de kansen die ze geboden krijgen en om succesvol te kunnen participeren.
- Kinderen en jongeren moeten erkenning en waardering krijgen voor hun betrokkenheid en inzet.

Het 'Framework of developmental Assets' (Benson, Leffert, Scales & Blyth, 1998) is gebaseerd op grootschalig onderzoek onder scholieren en biedt een lijst van veertig positieve eigenschappen waarvan gebleken is dat ze belangrijk zijn voor een gezonde ontwikkeling van kinderen en jongeren. Er wordt onderscheid gemaakt tussen externe en interne eigenschappen. Vooral de interne eigenschappen kunnen relatie hebben met spelen en bewegen. Het gaat dan om het ontwikkelen van positieve waarden (zoals eerlijkheid en integriteit), sociale competenties (onder andere probleem-

¹⁹ Zie ook: www.nji.nl/preventief-jeugdbeleid/opgroeien-in-een-kansrijke-omgeving.

oplossingsvaardigheden en culturele competenties), en een positieve identiteit (zoals een positieve kijk op de toekomst en eigenwaarde).

Sport- en beweegakkoord (2020 en 2023)

In 2020 heeft de gemeente het sport- en beweegakkoord vastgesteld. De gemeente legt hierbij de nadruk op drie thema's uit het Nationaal sportakkoord: (1) Een positieve start. Kinderen gaan meer en beter bewegen door versterking van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs en een breed aanbod in sport- en beweegactiviteiten. (2) Iedereen doet mee. De inwoners van de gemeente Nijkerk kunnen met plezier sporten en bewegen. De gemeente richt zich daarbij in het bijzonder op de meer kwetsbare groepen zoals (eenzame) senioren en mensen in een achterstandsituatie. (3) Een krachtige organisatie. De inwoners van de gemeente Nijkerk sporten en bewegen bij vitale, ondernemende, veilige en toekomstbestendige sportverenigingen/ sportaanbieders. In kader 1 zijn de afspraken samengevat die relatie hebben met dit plan en het programma.

Het sport- en beweegakkoord heeft als doel mensen te verenigen door te sporten en bewegen. Jong en oud, arm en rijk, mensen die wel of geen handicap hebben, laag- en hoogopgeleid treffen elkaar in de sport. Samen bewegen en sporten slaat bruggen tussen mensen en geeft kansen om aansluiting te vinden in de maatschappij. In het akkoord staat te ambitie verwoord dat in 2030:

- Spelende en sportende kinderen weer het straatbeeld bepalen. Scholen, sport- en welzijnsorganisaties zorgen voor een cultuuromslag. Zij stimuleren kinderen en hun ouders om elkaar in de buitenruimte te ontmoeten. De gemeente draagt daar ook aan bij door de openbare ruimte in te richten als een ruimte die uitnodigt en uitdaagt tot bewegen. Samen zorgen we voor een verandering en ruimte voor een vitale bevolking.
- Alle inwoners van de gemeente Nijkerk gezond en actief zijn. Ze sporten en bewegen voldoende en de mogelijkheden hiervoor zijn voor iedereen laagdrempelig beschikbaar. Dus ook voor inwoners die een handicap hebben, sociaal kwetsbaren of senioren.

Kader 1: sport- en beweegakkoord (bron: gemeente Nijkerk, 2020 en 2023).

Een omgeving die prikkelt tot bewegen

- Het ontwikkelen van georganiseerd spel- en sportaanbod (instuiven) op wijklocaties, mede vanuit de gedachte: 'Buiten... één grote speeltuin'.
- Ook reguliere trainingen organiseren op die locaties.
- Upgrade sportveldjes tot uitdagende speelomgeving.
- Bij herontwikkeling omgeving Strijland en Paasbos beweegomgeving integraal meenemen en beweegpartners (zoals Nijkerk Sportief en Gezond) als serieuze gesprekspartner betrekken.

Iedereen doet mee

- Versterken van het sportaanbod voor senioren.
- Beweeggedrag en beweegvoorkeuren per wijk en per doelgroep in beeld brengen op basis van prioriteiten vanuit gemeentelijk beleid.



Het sport- en beweegakkoord is in 2023 geactualiseerd. Aanvullend op het bestaande sportakkoord worden de volgende vijf ambities uit het 'Nationaal Sportakkoord' aangescherpt en uitgewerkt in de werkplannen. Dit zijn:

1. Inclusie en diversiteit (voorheen: Inclusief sporten en bewegen).
2. Ruimte voor sport en bewegen (voorheen: Duurzame sportinfrastructuur).
3. Vitale sportaanbieders (voorheen: Vitale sport- en beweegaanbieders).
4. Sociaal veilige sport (voorheen: Positieve sportcultuur).
5. Vaardig in bewegen.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Op 3 februari 2023 is het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend door VNG, VWS, ZN en GGD GHOR Nederland. Het akkoord heeft als stip op de horizon; een gezonde generatie in 2040 met weerbare gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. In het GALA staat genoemd dat gezondheid door veel factoren beïnvloed wordt. Het RIVM heeft diverse bepalende factoren benoemd die bijdragen aan gezondheid. Ongezonder gedrag in een ongezonde leefomgeving is verantwoordelijk voor bijna 20 procent van de ziektelast. Naast leefstijl doen ook stress, de fysieke leefomgeving en vele andere factoren ertoe waar het gaat om (de ervaren) gezondheid. Daarbij komt dat de gezonde keuze vaak niet vanzelfsprekend wordt gemaakt, waardoor ongezond gedrag sneller het gevolg is. De urgentie om blijvend in te zetten op het bevorderen van een gezonde leefstijl in een gezonde leefomgeving is hoog. Net als het blijvend inzetten op die factoren die mensen belemmeren om een gezonde keuze te maken.

Via de brede SPUK kunnen gemeenten een bijdrage aanvragen zodat gewerkt kan worden aan maatregelen in de fysieke leefomgeving die bijdragen aan een gezonde leefstijl met de nadruk op meer beweging. Met deze financiële bijdrage kunnen gemeenten activiteiten organiseren om de samenhang tussen het sociale en fysieke domein te versterken, de fysieke leefomgeving beweegvriendelijker, gezonder en duurzamer te maken en leren werken met datagedreven ontwerpprincipes. Dat kan door het inzetten van iemand die gezondheid meer op de kaart zet bij lokale afwegingen binnen het fysieke domein of door concrete toepassingen zoals een wandelvriendelijke omgeving, speelplaatsen en schaduwrijke (speel)plekken. Het streven is dat minimaal 50% van de gemeenten de bijdrage aanvragen. Ook klimaatmaatregelen kunnen onder de SPUK vallen. Bij besluiten over de inrichting van de fysieke leefomgeving worden maatregelen voor de beperking van gezondheidsrisico's tijdens hitteperioden en van bovenmatige blootstelling aan uv-straling meegewogen, zoals de beschikbaarheid van voldoende schaduw, zonwering en aanleggen van meer groen in de stad. Bij de inrichting van de fysieke leefomgeving ook rekening houden met voldoende mogelijkheden tot laagdrempelig en dichtbij bewegen in de buurt (met specifieke aandacht voor bewegen voor ouderen).

Voor de uitvoering van de afspraken uit het GALA en het Sportakkoord II is van 2023-2026 ongeveer € 300 miljoen per jaar beschikbaar voor gemeenten. Om uitvoering aan het GALA te geven is er door het Rijk geoormerkt geld beschikbaar gesteld via één brede SPUK voor alle 15 onderdelen. De gelden voor de gehele looptijd (2023-2026) zijn onlangs beschikbaar door het rijk. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de middelen die de gemeente Nijkerk per jaar en onderdeel ontvangt.²⁰

²⁰ Bron: raadsinformatiebrief 1 juni 2023.



Onderdeel	2023	2024	2025	2026
Lokaal sportakkoord	€ 31.668,24	€ 31.667,68	€ 31.667,68	€ 24.349,02
Brede Regeling Combinatiefuncties	€ 218.023,63	€ 218.019,82	€ 218.019,82	€ 210.618,98
Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 48.720,37	€ 48.719,51	€ 48.719,51	€ 48.698,03
Kansrijke Start	€ 36.540,27	€ 38.975,61	€ 38.975,61	€ 48.698,03
Mentale Gezondheid	€ 17.052,13	€ 12.179,88	€ 12.179,88	€ 0,00
Aanpak overgewicht en obesitas	€ 42.630,32	€ 42.629,57	€ 42.629,57	€ 0,00
Valpreventie	€125.454,94	€ 115.708,84	€ 115.708,84	€ 119.310,18
Leefomgeving	€ 24.360,18	€ 24.359,76	€ 24.359,76	€ 0,00
OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 6.090,05	€ 6.089,94	€ 6.089,94	€ 0,00
Versterken sociale basis	€ 88.914,67	€ 87.695,12	€ 87.695,12	€ 65.742,34
Mantelzorg	€ 24.360,18	€ 24.359,76	€ 24.359,76	€ 21.914,11

De gemeente beschrijft in een integraal plan van aanpak hoe we invulling geven aan de verschillende onderdelen en hoe we koppelingen maken tussen deze verschillende onderdelen. Dit integrale plan wordt nadien geborgd in het nog op te stellen Integraal plan Sociaal Domein van de gemeente Nijkerk. We willen u in het najaar tijdens een beeldvorming over het Taakveld Sociaal nader informeren over de invulling van het integrale plan Brede SPUK en de borging in het lokale integrale plan Sociaal Domein.

Visie beheer openbare ruimte (2020)

In 2020 heeft de gemeenteraad de Visie beheer openbare ruimte vastgesteld. In deze visie staat bijvoorbeeld genoemd dat er in de gemeente Nijkerk voldoende mogelijkheden zijn om te ontmoeten. In de gemeente worden jongeren en senioren gestimuleerd om te bewegen, is er voldoende aanbod van goede en veilige sport- en speelvoorzieningen en er is een omgeving die daartoe uitnodigt. De openbare ruimte wordt en blijft klimaatbestendig en water robuust ingericht. Er blijft ruimte beschikbaar voor natuurlijk spelen. Dit alles vindt plaats in een openbare ruimte die sociaal veilig en overzichtelijk is, er zijn geen gevoelens van onveiligheid.

In de Visie beheer openbare ruimte is deze ambitie verwoord aan de hand van zes effecten: Inclusief, Energiek, Duurzaamheid, Ruimte, Ondernemend, Veilig. Spelen en ontmoeten komt vooral aan de orde bij de effecten: Inclusief, Energiek en Ruimte. In kader 2 is samengevat wat in de visie over deze onderwerpen staat geschreven. Deze effecten dienen als uitgangspunt voor het op te stellen plan, het programma en het proces dat de gemeente volgt om dit plan op te stellen.

Kader 2: effecten spelen uit Visie beheer openbare ruimte (bron: gemeente Nijkerk 2020).

Inclusief

De openbare ruimte is er voor iedereen en fungeert als een ontmoetingsruimte in de buurt. Dit is een plaats waar mensen samen leven en samen doen.



- De openbare ruimte is flexibel en adaptief (passend aan de locatie), en objecten zijn zoveel mogelijk demontabel en verplaatsbaar.
- Bij de planvorming en inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met verschillende doelgroepen, waaronder senioren, jongeren, kinderen en minder validen.
- Voor bewoners zijn er levendige ontmoetingsplekken en worden er activiteiten georganiseerd om het sociaal contact te versterken en eenzaamheid tegen te gaan.
- De gemeente zet in op maatschappelijke participatie onder verschillende culturen en leeftijden. De gemeente organiseert participatie bij het ontwikkelen van beleidskaders, voorbereiding en uitvoering van projecten.

Energiek

De wijken zijn vitaal, leefbaar en er is ruimte voor beweging. De openbare ruimte biedt aanleiding om te sporten, te bewegen en culturele activiteiten te ondernemen. Mensen doen mee en zijn betrokken bij hun omgeving. De inrichting geeft ruimte voor creativiteit en maatwerk.

- De speelterreinen en sportvoorzieningen worden indien nodig uitgebreid en aantrekkelijk gemaakt en er is een goede spreiding over de gemeente.
- Oude speelterreinen worden gerenoveerd naar spelen anno “nu”, bijvoorbeeld met looproutes, beweegpleinen en (lichte) speeltoestellen.
- Er is ruimte om te spelen in een natuurlijke omgeving.
- In beleid en planvorming is aandacht voor duurzaam, natuurlijk, efficiënt en multifunctioneel gebruik van speelruimten.
- Duurzame ondergronden worden aangelegd op intensief gebruikte trapvelden.
- Speelruimten zijn levendig en zoveel mogelijk openbaar. De gemeente inventariseert waar samenwerking met verenigingen en scholen mogelijk is.
- Kinderen worden betrokken bij het opstellen van beleidskaders voor de speelruimten.
- Initiatieven die bijdragen aan de vitaliteit en leefbaarheid van de wijken worden ondersteund.
- Iedere kern heeft een passende accommodatie waarin ruimte wordt geboden voor maatschappelijke- en culturele activiteiten.
- Wensen van jongeren en senioren worden meegewogen bij het opstellen van beleidskaders.

Ruimte

De openbare ruimte is aantrekkelijk om in te wonen, werken, verblijven en recreëren. De leefomgeving is schoon, heel en veilig. Een prettige leefomgeving met voorzieningen die op korte afstand bereikbaar zijn. De kwaliteit van de kernen, landschappen en het beheer en onderhoud wordt gewaarborgd en zoveel mogelijk versterkt, om goed op de verwachte groei te kunnen inspelen.

- Er zijn voldoende rustmogelijkheden. Gebruikers zijn gebaat bij voldoende zitgelegenheid zoals banken en zitranden met afvalbakken.

Omgevingsvisie 2040 (november 2022)

Het doel en de ambities voor de ontwikkeling en de inrichting van de leefomgeving zijn vastgelegd in de ‘Omgevingsvisie gemeente Nijkerk 2040’. De openbare ruimte speelt een steeds belangrijkere rol bij het versterken van de leefomgeving ter bevordering van de gezondheid en de milieukwaliteit. De aanwezigheid van voldoende groen, plekken met rust (stilte), verkoelend water (klimaatadaptatie) en



aantrekkelijke en gevarieerde openbare ruimten zijn niet alleen van belang voor onze gezondheid en welzijn, het nodigt ook uit tot bewegen (bijvoorbeeld goede fiets- en wandelvoorzieningen en buitenspeelmogelijkheden). De gemeente Nijkerk stimuleert een gezonde leefstijl van inwoners. Dit betekent dat de gemeente mede zorgt voor voldoende sportaccommodaties en de openbare ruimte uitnodigt om te bewegen en te ontmoeten.

Er is behoefte aan plekken in de openbare ruimte waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en waar mensen kunnen bewegen en sporten. In de omgevingsvisie is vervolgens vastgelegd dat alle kernen beschikken over een divers aanbod aan sport- en speelvoorzieningen. Om het bewegen en spelen in de openbare ruimte (mede) mogelijk te maken kan gedacht worden aan de aanleg van beweegpleinen, hardlooproutes, sportveldjes, stedelijke sportfaciliteiten, wandelpaden en speelplekken. Dit moet een integraal onderdeel vormen bij de gebiedsontwikkeling en stedenbouwkundige uitwerking van zowel nieuwe woonlocaties als in bestaande wijken. Daarbij kunnen ook schoolpleinen een grotere rol gaan spelen in het bewegen en spelen als deze ook buiten de schooltijden om openbaar toegankelijk zijn.

In de aanloop naar de omgevingsvisie heeft participatie plaatsgevonden. Betrokkenen zijn ook gevraagd naar hun mening over spelen. De resultaten van deze enquête zijn in kader 3 omschreven.

Mobiliteitsvisie Nijkerk 2021-2040 (april 2022)

In de omgevingsvisie is vastgelegd dat de gemeente Nijkerk inzet op een groen/blauwe ontwikkelingen door ruimte te geven aan bomen en planten in de openbare ruimte en op en aan gebouwen, door ruim baan te maken voor het fietsen en lopen met een inrichting die uitnodigt tot actief bewegen, sporten en spelen en minder ruimte voor de auto. De gemeente heeft ook aandacht voor veiligheid bij schoolzones en ouderencentra. In de mobiliteitsvisie wordt bijvoorbeeld voorgesteld om de schoolzones herkenbaar en uniform in te richten. Daardoor is het voor inwoners duidelijk wanneer zij zich in een schoolzone bevinden. De gemeente steunt lage snelheden en autoluwe buurten.

Kader 3: spelen volgens inwoners bij de voorbereiding van de Omgevingsvisie.

Reacties omgevingsvisie

- Leefbaarheid: om de kwaliteit van de leefbaarheid te waarborgen en te verbeteren dient de gemeente meer groen aan te planten in de wijken, stimuleer bewoners om hun voortuinen te vergroenen, plaats interactieve openbare voorzieningen, zoals schaaktafel, een jeu de boules baan enzovoort.
- Wens voor meer groen in het centrum en wat te spelen voor de kinderen in Hoevelaken.
- Speeltuin Nachtegaallaan heeft een belangrijke sociale functie voor kinderen en ouderen in de buurt.

Eerste ronde: enquête 2019

- Er worden suggesties gegeven om voor kinderen bijvoorbeeld speeltuintjes, kinderboerderij, klim-bos en (buiten)zwembad aan te leggen.
- Ook zouden inwoners meer activiteiten/uitgaansmogelijkheden voor jongeren zien.
- Ook over sporten in de buiten omgeving is een groot deel tevreden of neutraal.



- Betere buitensportvoorzieningen; fitnessstoestellen, wandel/hardloop paden (2x).
- Focus op kinderen met die een handicap hebben: onderwijs, opvang, vrijetijdsbesteding.
- Te weinig parken/bossen/groen (16x).
- Buitengebied onveilig; te hard rijden (4x).
- Druk op Hoevelakense bossen (3x).
- Buiten toestellen/trimbaan mist (3x).
- Recreatieplek voor kinderen, bijv. speelvelden of kinderboerderij (5x).
- Gebruik het water. Voor sport, recreatie en ondernemers.
- Ik zou graag meer mogelijkheden voor kleine kinderen zien. Zoals een kinderboerderij, verbeteren van speeltuinen in Paasbos en Strijland.
- Veel meer doen voor kinderen, denk aan indoorspeelhal, kinderboerderij, hele grote speeltuin
- Invalide sportvoorzieningen.

Tweede ronde: enquête 2021

- In Nijkerk is voldoende te doen voor jongeren: grootste deel is hier niet mee eens (36%) of heeft geen mening (38%). 16% van de respondenten is van mening dat er veel te doen is.
- In Nijkerk is voldoende te doen voor gezinnen: 38% is van mening dat er veel te doen is voor gezinnen. 24% van de respondenten heeft geen mening, en 31% van de respondenten is het niet eens met deze stelling.
- Het grootste deel van de respondenten (55%) is van mening dat er voldoende te doen is voor volwassenen. Dit geldt ook voor senioren en mindervaliden (38%).
- 35% van de respondenten vindt dat speelplekken en groenstroken voor alle woningen lopend te bereiken moeten zijn. Liever meer kleinere plekken dichtbij dan een grote plek verder weg.
- 48% van de respondenten vindt dat speelplekken dicht bij de woningen moeten liggen (op loopafstand). Groenstroken om te wandelen en te recreëren mogen aan de randen van de wijk worden aangelegd (op fietsafstand).
- 12% van de respondenten vindt dat speelplekken én groenstroken aan de randen van de woonwijk aangelegd mogen worden (op fietsafstand). Dit levert een groter recreatiegebied met meer mogelijkheden op.
- 3% van de respondenten heeft geen mening.
- 2% van de respondenten vindt het anders:
 - Speelplekken centraal in de woonwijk, groenstroken door en om de wijk heen.
 - Voor kleine kinderen op loopafstand en 6+ op fietsafstand.

Initiatief urban sports (2021)

In juni 2021 heeft een initiatiefnemer een voorstel ingediend voor urban sports in de gemeente Nijkerk.²¹ Dit initiatief is opgesteld en ondertekend door een groep inwoners en maatschappelijke organisaties. Zij vragen aandacht voor urban sports in de gemeente Nijkerk. Ze vragen de gemeente om faciliteiten voor skaters, bmx'ers en stuntsteppers aan te leggen en urban sports mee te nemen in het langetermijnbeleid van de gemeente. Het plan concentreert zich op de stuntstep-, skate- en bmx sporten en mogelijkheden tot samenwerking met andere urban sports zoals sportklimmen en freerunnen. De gemeente heeft onder andere toegezegd om urban sports in het beleid te integreren.

²¹ Zie onder andere: Raadsinformatiebrief "Advies burgerinitiatief urban sports" (12 januari 2022) en Raadsbesluit nummer 2020-056 inclusief bijlagen.



Daarnaast is de gemeente inmiddels gestart met de voorbereidingen voor de skatebaan in Corlaer. Zoals afgesproken zijn ervaringen bij de voorbereidingen van het plan meegenomen.

Advies sport- en trapvelden (2017 jeugd- en jongerenwerk)

In 2017 heeft de gemeente een advies ontvangen van Jeugd- en jongerenwerk. Dit advies ging over het onderhoud van de sport- en trapvelden. Naar aanleiding van dit advies heeft de gemeente in 2018 een uitvoeringsplan opgesteld en zijn een aantal trapvelden opnieuw ingezaaid en opgeknapt (nieuwe bankjes en afvalbakken). Daarnaast houdt de gemeente rekening met de volgende uitgangspunten:

1. Een goede ondergrond is belangrijk. Deze is vrij van obstakels en veilig. Daarom controleert de gemeente de trapvelden jaarlijks. Kale plekken worden opnieuw ingezaaid en gaten dicht gemaakt.
2. Geef het gras kans om te groeien. Dit kan door de doelen om te draaien of het veld tijdelijk af te sluiten.
3. Er zijn voorzieningen aanwezig, zoals een bankje en afvalbak.
4. De gemeente en jeugd- en jongerenwerk houden contact met de jongeren die van deze trapvelden gebruikmaken.

De komende jaren knapt de gemeente een aantal sportvelden op. Dit zijn het sportveld Duifhuis (Nijkerk), Bachlaan (Nijkerk), en aan de Dirk Ruitenbeekstraat (Nijkerkerveen).

Nota Sport gemeente Nijkerk 2013-2025 (2013)

In de Nota Sport legt de gemeente de ambitie vast voor de accommodaties en verenigingen die in de gemeente actief zijn. De gemeente wil met de uitvoering van het beleid (mede) mogelijk maken dat specifieke doelgroepen (jongeren, ouderen en mensen die een handicap hebben) meer in beweging komen. We willen sportverenigingen versterken en de betrokkenheid bij sport en bewegen vergroten. Daarnaast willen we de vrijwillige inzet van onze inwoners overeind houden en waar mogelijk versterken. De basissporten dragen bij aan het behalen van de gemeentelijke doelen ter voorkoming van overgewicht, discriminatie, alcoholmisbruik en onsportief gedrag.

Integrale veiligheidsplan 2024-2027

In het integrale veiligheidsplan is onder andere de ambitie opgenomen om de overlastproblematiek door jeugdgroepen terug te dringen en de leefbaarheid te verhogen. Dit gaan we doen?

- meer inzicht krijgen in de jeugdgroepen en individuen die overlast geven;
- preventieve maatregelen treffen die bijdrage aan de leefbaarheid;
- bestuurlijke maatregelen nemen die de overlast beperken;
- uitvoering geven aan het project Drugs Ondermijning Nijkerk (DON).



Bijlage 2: Onderzoeken en participatie

De aanpak voor de voorbereiding is beschreven in het plan van aanpak “bewegen en spelen kan overal”, februari 2022. De gemeente heeft gekozen voor persoonlijk contact met inwoners, aangevuld met resultaten uit schriftelijke enquêtes. Voordeel van persoonlijk contact is dat we in de gelegenheid waren om door te vragen over de wensen en ideeën die er zijn. Hieronder is samengevat welke bijeenkomst hebben plaatsgevonden.

- 2020: De gemeente heeft inwoners vragen gesteld over de openbare ruimte. Dit onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Visie beheer openbare ruimte.
- 2020: Wandeling met schoolkinderen in Hoevelaken, Nijkerkerveen en Nijkerk. Kinderen vertellen over de plekken waar zij graag spelen en wat er beter kan.
- 2021: Lionsclub Hoevelaken heeft onder haar leden een onderzoek uitgevoerd. Resultaten van dit onderzoek zijn meegenomen bij de voorbereiding van dit plan.
- 2022: Drie activiteiten met jongeren van de leeftijd 10 tot 18 jaar. Doel is om in beeld te krijgen hoe jongeren gebruik maken van de openbare ruimte en hoe deze verbeterd kan worden.
- 2022: Start voorbereiding project skatebaan Corlaer. Ervaringen zijn bij de voorbereidingen van het plan meegenomen.
- 2022: Drie activiteiten met senioren (65+). De gemeente heeft vragen gesteld over de speel- beweeg- en ontmoetingsplekken in hun buurt en in de gemeente.
- 2022: De gemeente heeft gesproken met (ervarings)deskundigen over sporten, spelen en bewegen voor mensen die een handicap hebben.
- 2023 en 2024: De gemeente heeft drie wijkwandelingen georganiseerd.
- Resultaten en ontwikkelingen zijn gedeeld met Stichting Nijkerk Sportief en Gezond, Jeugd- en Jongerenwerk en de vertegenwoordiger van het initiatief urban sports.
- De gemeente heeft regulier overleg met verschillende andere organisaties zoals: Stichting het gehandicapte kind, Gelderse sportfederatie, Jeugd en jongerenwerk Nijkerk, Nijkerk Sportief en Gezond, Initiatiefnemer urban sports, en een aantal basisscholen.

Kader: Factor C en P.

Factor C en P methode

De factor C en P methode geeft organisaties houvast en concrete tools om meer omgevingsgericht te werken. Proces en inhoud horen bij elkaar. De mensen waar wij voor werken (inwoners en organisaties) vinden de manier waarop de gemeente met hen communiceert (proces) net zo belangrijk als wat er gecommuniceerd wordt (inhoud). Handvatten zijn:

- Actorenanalyse
- Belangenanalyse (belangen)
- Stakeholderanalyse (mate van invloed)
- Ringen van invloed

Op basis van deze informatie kunnen we aangeven op welke niveau actoren een rol (kunnen) spelen bij de inhoud van het project. Er zijn vier niveaus:

1. Meebeslissers: zijn medeverantwoordelijk voor beslissingen met doorslaggevende invloed.
2. Meewerkers: de actoren die daadwerkelijk mee zullen werken aan het project. Staan dicht bij het projectteam.



3. Meedenkers: de actoren hebben een bepaalde inhoudelijke inbreng. Zij geven hun mening en delen hun kennis.
4. Meeweters: deze actoren hebben geen actieve rol bij het project maar moeten wel op de hoogte gehouden worden.

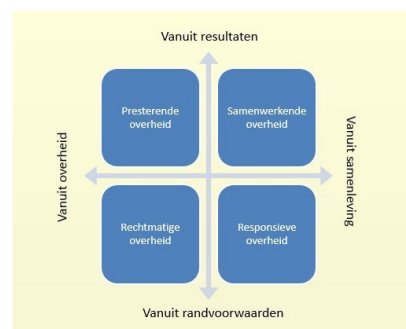
Op basis van deze informatie kan een kernboodschap en een communicatiekalender worden opgesteld.

Noot van aandacht: de betrokkenheid van actoren en de gemeente kan per fase verschillen. Daarom is het goed om regelmatig te toetsen hoe de situatie is.

Participatievisie

In de concept participatie visie beschrijft de gemeente de volgende rolverdeling: de rechtmatige overheid, presterende overheid, samenwerkende overheid en responsieve overheid.

1. Rechtmatige overheid: De politiek bepaalt de ambitie. De gemeente vertaalt deze ambitie naar een programma, regels en procedures en de inzet van middelen.
2. Presterende overheid: De samenleving kan de overheid afrekenen op SMART geformuleerde doelstellingen. Effectmetingen vormen het instrument om de prestaties van de overheid te meten.
3. Samenwerkende overheid: De overheid wordt gedwongen om meer binding te zoeken met de wensen en initiatieven van de samenleving. De realisatie van de doelstellingen is een coproductie. De afspraken liggen vast in convenanten, akkoorden en allianties.
4. Responsieve overheid: De initiatieven komen van buiten de overheid en zijn ongestructureerd. De overheid is vaak niet (bewust of onbewust) betrokken bij het ontstaan van het initiatief, maar sluit in een later stadium aan. Dit kan door middel van het aanvragen van een subsidie voor het initiatief.



Het uitdaagrecht

Inwoners of maatschappelijke organisaties kunnen taken van de gemeente overnemen. Dit heet uitdaagrecht. Het uitdaagrecht maakt onderdeel uit van de wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet, de Waterschapswet en de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba in verband met de participatieverordening en het uitdaagrecht van inwoners en maatschappelijke partijen (Wet versterking participatie op decentraal niveau). Deze wet is door de tweede kamer aangenomen. Na akkoord van de eerste kamer treedt de wet in werking en wordt deze bekendgemaakt. Een aanvraag voor het uitdaagrecht kan via de volgende stappen verlopen:

1. Initiatiefnemers hebben een idee: het kan anders / beter.
2. Initiatiefnemers bepalen het draagvlak bij bewoners / gebruikers.
3. Initiatiefnemers overleggen met de gemeente (principebesluit).
4. Initiatiefnemers werken het voorstel uit.
5. Bewoners / gebruikers besluiten samen met de gemeente.
6. Initiatiefnemers nemen taken over.



Bijlage 3: Spreiding speelplekken 250 actieradius

Speel- en sportplekken die de gemeente beheert. Stand van zaken 2023.



Bijlage 4: Speelbuurten

Speelbuurten.
Stand van zaken 2022.



Bijlage 5: Plan skatebaan en pumptrack



Bijlage 6: Renovatie en kosten

1. Renoveren kleine speelplekken

Een speel- of beweegplek wordt gerenoveerd als het voldoet aan voorwaarden. Deze zijn:

- Alle toestellen zijn in of voor 2005 geplaatst.
- De technische staat van de speelplek is matig of onvoldoende (bron: adviesbureau Speelplan).
- Of de speelplek valt binnen een wijkaanpak.

NR	Kern	Speel- of beweegplek	Jaar
1	Hoevelaken	Jan Lubbertsenlaan	2026
2	Nijkerkerveen	Freule Helenastraat	2026
3	Nijkerkerveen	Trapveld Dirk Ruitenbeekstraat	2026
4	Nijkerk	Barend Kruisstraat	2027
5	Nijkerk	Beatrixstraat	2027
6	Nijkerk	Sparrenlaan	2027
7	Nijkerk	Meidoornlaan	2028
8	Nijkerk	Van Rensselaerstraat	2028
9	Nijkerk	Speelplek Gaffel	2028
10	Nijkerk	Duifhuis	2029
11	Nijkerk	Tolhuislaan	2029
12	Nijkerk	Kastanjelaan	2029
			Totaal: €242.000

2. Omvormen speelplek

NR	Kern	Speel- of beweegplek	Jaar
1	Hoevelaken	Groot Middendorp	2025
2	Nijkerk	Speelplek 't Hazeveld / v. Kluijvelaan	2025
3	Nijkerk	Wallerstraat	2025
4	Nijkerk	Meinstraat	2027
5	Nijkerk	Buizerdlaan	2027
6	Nijkerk	Aalscholverlaan	2027
7	Nijkerk	Van Zuijlenstraat	2027
8	Nijkerk	Van Zuijlenstraat / Barneveldseweg	2027
9	Nijkerk	Klaproos	2026
10	Nijkerk	Kompas	2026
11	Nijkerk	Stuurboord	2026
			Totaal: €177.000

Renovatie en extra upgrade

NR	Kern	Speel of beweegplek	Jaar
1	Nijkerk	Skatebaan Corlaer-park	2025
2	Nijkerk	Van Oldenbarneveldstraat	2026
3	Hoevelaken	Pumptrack	2025
4	Hoevelaken	Vervangen half-pipe (Speelplek Middelaarseweg).	2031
5	Nijkerk	De realisatie van een urbanpark inclusief klimmuur in de wijk Paasbos.	2028
			Gedekt in voorziening (variant 1): €324.000
			Extra krediet (variant 2): €1.492.000



Exploitatie voor 2024 tot en met 2033

Enmalige kosten	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Extra benodigd	€ 10.000	€ 52.000	€ 20.000	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Dekking uit vrijval voorziening	€ 10.000	€ 52.000	€ 20.000	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Structurele / terugkerende kosten	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Extra benodigd	€ -	€ 15.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 15.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Lagere storting in de voorziening	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Voordeel exploitatiesaldo	€ 20.000	€ 5.000	€ 15.000	€15.000	€ -	€ -	€ 5.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000



Bijlage 7 Verloop voorziening spelen 2024-2043

Jaar	Beschikbaar budget groot onderhoud	Benodigd budget groot onderhoud		Vrijval voorziening	Beschikbaar/ benodigd + vrijval	Stand voorziening	Extra storting / onttrekking	Stand voorziening
		Regulier	Renovaties	Eénmalig				
Stand voorziening per 1-1-2024						€ 734.441		€ 734.441
2024	125.100	70.000		10.000	45.100	779.541	-20.000	759.541
2025	125.100	70.000	198.700	52.000	-195.600	583.941	-20.000	543.941
2026	125.100	70.000	162.000	20.000	-126.900	457.041	-20.000	397.041
2027	125.100	70.000	144.000	10.000	-98.900	358.141	-20.000	278.141
2028	125.100	70.000	157.000		-101.900	256.241	-20.000	156.241
2029	125.100	70.000	63.000		-7.900	248.341	-20.000	128.341
2030	125.100	70.000			55.100	303.441	-20.000	163.441
2031	125.100	115.000	18.400		-8.300	295.141	-20.000	135.141
2032	125.100	115.000			10.100	305.241	-20.000	125.241
2033	125.100	115.000			10.100	315.341	-20.000	115.341
2034	125.100	115.000			10.100	325.441	-20.000	105.441
2035	125.100	115.000			10.100	335.541	-20.000	95.541
2036	125.100	115.000			10.100	345.641	-20.000	85.641
2037	125.100	115.000			10.100	355.741	-20.000	75.741
2038	125.100	115.000			10.100	365.841	-20.000	65.841
2039	125.100	115.000			10.100	375.941	-20.000	55.941
2040	125.100	115.000			10.100	386.041	-20.000	46.041
2041	125.100	115.000			10.100	396.141	-20.000	36.141
2042	125.100	115.000			10.100	406.241	-20.000	26.241
2043	125.100	115.000			10.100	416.341	-20.000	16.341
Totaal	2.502.000	1.985.000	743.100	92.000	-318.100	7.611.320	-400.000	

